

Ga dan heen...

***een serie bijbelstudies
voor de opbouw van de
diaconale missionaire taak
van de gemeente***

Voorwoord

Deputaten Zending en deputaten Diaconaat zijn blij dat ze u hierbij een bundel bijbelstudies en schetsen kunnen aanbieden. Alle schetsen zijn in de afgelopen jaren verschenen in Doorgeven, maar ze hebben een blijvende waarde voor wie zich wil verdiepen in de opdracht en de taak van Christus' gemeente met het oog op het diaconaat, de zending en evangelisatie.

De eerste studie is een samenvatting van een artikel dat wijlen prof.dr. J.P. Versteeg over zending heeft laten verschijnen. Zes bijbelstudies zijn van de hand van ds. A.P. van Langevelde. Vier studies van resp. ds. J. Wessels, prof. dr. T.C. Rabali, dr. P.J. Buys en dhr J.P. Kampen complementeren deze bundel.

We zijn ons bewust - en dat zult u ook aan de artikelen merken - dat we bij de missionaire opdracht niet alleen denken aan het zendingswerk veraf. Missionair bezig zijn doe je als gemeente ook dichtbij: evangelisatie.

Evenmin mag Israël uit het oog verloren worden: Eerst de Jood en dan de Griek... Aan Israël dient ook vandaag betuigd te worden dat Jezus Christus de Messias is.

Aangezien Woord en Daad niet van elkaar te scheiden zijn, behoort ook de christelijke handreiking in barmhartigheid onlosmakelijk deel te zijn van de missionaire opdracht.

Diaconaat en zending hebben elkaar nodig en mogen elkaar van harte versterken.

De bijbelstudies zijn bestemd voor kerkenraden, verenigingen, commissies, clubs, wijkavonden enz., om ons op deze wijze met elkaar te bezinnen op ons functioneren als diaconale missionaire gemeenten in woord en daad.

*U kunt deze uitgave bestellen bij het
Dienstenbureau van de
Christelijke Gereformeerde Kerken,
Postbus 334,
3900 AH Veenendaal,
tel. 0318-582350,
e-mail diac.bur@cgk.nl of zending@cgk.nl*

Namens deputaten Zending
en deputaten Diaconaat

ds. H. Last en ds. G. Drayer
maart 2005.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	2
1. De missionaire gemeente	3
2. De missionaire gemeente... is een gemeente die zendt	10
3. De missionaire gemeente... is een gemeente die meeleeft	13
4. De missionaire gemeente... is een gemeente die bidt	15
5. De missionaire gemeente... is een gemeente die helpt	18
6. De missionaire gemeente... is een gemeente die getuigt	20
7. De missionaire gemeente... is een voorbeeld gevende gemeente	22
8. De missionaire gemeente... wordt niet ontmoedigd	24
9. De missionaire gemeente... is een door de Geest geleide gemeente	26
10. De missionaire gemeente... praten met andersdenkenden	28
11. De missionaire gemeente... bewaren en vermeerderen	30

1. De missionaire gemeente

Op Pinksteren wordt de kerk werkplaats van de Heilige Geest:

zo wordt de gemeente tot missionaire gemeente

Over de missionaire gemeente schreef prof. dr.J.P. Versteeg een artikel in 'Gij die eertijds verre waart...'

1.1 De zedende gemeente

Het eigenlijke missionaire werk dat door enkelingen wordt verricht is niet een zaak van die enkelingen. In die enkelingen is heelde gemeente bij het zendingswerk betrokken. Die enkelingen zijn de vertegenwoordigers van heel de gemeente. Zij die het zendingswerk verrichten, worden immers uitgezonden vanuit de gemeente.

In de beschrijving van Paulus' eerste zendingsreizen in het boek Handelingen wordt op de blijvende betrokkenheid van de gemeente van Antiochië bij Paulus' zendingswerk op grond van de uitzending vanuit die gemeente sterke nadruk gelegd.

In Hand. 13:1 worden de profeten en leraars van de gemeente te Antiochië genoemd. In het volgende vers wordt gezegd, dat de Heilige Geest de opdracht gaf om Barnabas en Paulus af te zonderen voor het zendingswerk terwijl deze profeten en leraars vastten. Na vasten, gebed en handoplegging liet men Barnabas en Paulus gaan (Hand 13:3). Ook al traden bij deze uitzending de profeten en leraars van de gemeente van Antiochië sterk op de voorgrond, deze uitzending was een uitzending vanuit de gemeente van Antiochië. Duidelijk blijkt dat uit het feit, dat Barnabas en Paulus na terugkeer van de zendingsreis de gemeente bijeen riepen en aan de gemeente verslag uitbrachten van de 'grote dingen' die God met hen gedaan had (Hand 14:27).

Een overeenkomstige uitzending vanuit de gemeente van Antiochië vond plaats bij Paulus' tweede zendingsreis. In Hand 15:40 wordt gezegd, dat Paulus bij zijn vertrek voor zijn tweede zendingsreis met Silas door de 'broeders' aan de genade van God werd aanbevolen. Het woord 'broeders' is hier zonder twijfel een aanduiding van de gemeente van Antiochië. De uitzending tot het zendingswerk vanuit de gemeente is te verstaan tegen de achtergrond van de Joodse praktijk van het zenden van iemand die met volmacht namens zijn zender kon optreden. Deze figuur van de .gevolmachtigde afgezant hoorde oorspronkelijk thuis in de sfeer van het Joodse privaatrecht. De afgezant volbracht zijn opdracht naar de regel: De gezondene door een mens is als deze mens zelf. Veelvuldig werd ook door een college, b.v. het Sanhedrin

gebruik gemaakt van de dienst van een afgezant om naar de Joden in de diaspora opdrachten over te brengen. Wanneer iemand namens een college werd uitgezonden, vond deze uitzending plaats onder handoplegging.

Vanuit deze achtergrond verstaan, is duidelijk dat de uitzending van Paulus met resp. Barnabas en Silas vanuit de gemeente van Antiochië meer betekende dan een manier om afscheid te nemen. Bij de uitzending werd volgens de Joodse rechtsregel aan de gezonden volmacht verleend om namens de gemeente het zendingswerk te verrichten. In de gezonden werd zo door de gemeente van Antiochië het zendingswerk verricht.

1.2 De meelevende gemeente

In het Nieuwe Testament is de betrokkenheid van de gemeenteleden bij het zendingswerk nooit een formeel iets. Met name uit de brieven van Paulus blijkt, dat erin de verschillende gemeenten niet alleen een hartelijke belangstelling voor de persoon van Paulus bestond, maar ook, en vooral voor zijn werk.

---

¹ Dit hoofdstuk is eerder verschenen in het Zendingsblad Uw Koninkrijk kome, 81^e jrg , nr 3 en 82ste jrg, nr. 4, maar komt uit 'Gij die eertijds verre waart', prof. dr. J.P. Versteeg e.a., uitg.de Banier, Utrecht 1978, pag. 49-58.

In Fil. 1:12 wordt hiervan een voorbeeld gegeven met betrekking tot de gemeente van Filippi. We lezen daar: 'En ik wil, dat gij weet, broeders, dat hetgeen aan mij is geschied meer tot bevordering van het Evangelie gekomen is'. Paulus trok vanuit zijn persoonlijke ervaringen een lijn door naar de Evangelieprediking. Paulus wist, dat, bij de zorgen van de gemeente van Filippi over hem persoonlijk, de gemeente hierin haar troost zou vinden. Wat met Paulus persoonlijk gebeurde, was ondergeschikt aan het werk dat hij deed. Het was dit werk dat ook de gemeente van Filippi direct ter harte ging. Een overeenkomstige gedachte is te vinden in Col. 4:7-9. Hier wordt gezegd, dat Tychicus samen met Onesimus de gemeente van Colosse op de hoogte zou brengen van Paulus' omstandigheden. Paulus zond hen tot de gemeente om - zoals nadrukkelijk in vers 8 gezegd wordt - de gemeente te vertroosten. Uit het voorafgaande gedeelte is af te leiden, dat deze troost die door Tychicus en Onesimus aan de gemeente gebracht mocht worden, niet lag in Paulus' omstandigheden als zodanig, maar in het feit, dat door die omstandigheden de voortgang van Evangelieprediking niet werd verhinderd. Ook reeds eerder in de brief treft de verbinding van de troost voor de gemeente en de voortgang van de Evangelieprediking ondanks en juist door de moeilijke omstandigheden waarin Paulus bij het schrijven van de brief verkeerde (Col. 1:24-2:3). Het wijst op een meeleven met het zendingswerk in de gemeente van Thessalonica, wanneer in de eerste brief aan de Thessalonicenzen verteld wordt, hoe het Evangelie ingang vond in Macedonië en Achaje (1Thess. 1:7,8). Omgekeerd kon Paulus ook in andere gemeenten doorgeven, hoe het in Thessalonica ging (2Thess. 1:4). Tot de Corinthiërs sprak hij over de Macedoniërs (2Cor. 8:1-3) en tot de Macedoniërs over de Corinthiërs (2Cor. 9:2-4). Het meeleven met het zendingswerk kwam tot uiting in de vreugde over de bekering als vrucht van het zendingswerk. In 1Thess. 1:9,10 wordt gezegd, hoe dit het geval was, toen de Thessalonicenzen zich bekeerden van de afgoden tot God 'om de levende en waarachtige God te dienen en Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten'! Diezelfde vreugde was er bij 'de gemeenten Gods', wanneer Paulus sprak over de volharding van de Thessalonicenzen (2Thess. 1:4).

1.3 De biddende gemeente

De betrokkenheid van de gemeente bij het zendingswerk openbaart zich ook karakteristiek in het gebed van de gemeente. Het gebed van de gemeente is niet slechts een uiting van meeleven met het zendingswerk, het betekent een op bepaalde wijze participeren in het zendingswerk.

In de brieven van Paulus komt dit wellicht het duidelijkst naar voren in Paulus' dringend verzoek in Rom. 15:30: 'En ik bid U, broeders, door onze Heere Jezus Christus en door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij'. Paulus wilde eerst naar Jeruzalem reizen om de collecte die hij bijeengebracht had, aan de gemeente van Jeruzalem te overhandigen. In Jeruzalem voorzag Paulus evenwel moeilijkheden met 'de ongehoorzamen' en hij wist niet, of zijn dienstbetoon voor Jeruzalem een gunstig onthaal zou vinden bij 'de heiligen' (Rom. 15:31). Daarom vroeg Paulus met klem aan de hem onbekende gemeente van Rome om met hem in de gebeden te 'strijden'. Het ging om een strijd en Paulus wist, dat hij die strijd niet alleen aan kon. Andere gelovigen moesten door hun gebed hem in die strijd bijstaan. In het gebed is er sprake van een werkelijke participatie in de worsteling van het zendingswerk.

Ook in het slot van de brieven aan de Efeziërs en aan de Colossenzen vinden we een dringend verzoek van Paulus om het gebed van de gemeente voor het zendingswerk dat hij had te doen. Aan een verzoek om het gebed voor 'al de heiligen' werd door Paulus toegevoegd: 'en voor mij, opdat mij het Woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken' (Ef. 6:18,19). Paulus was zich bewust, dat hij alleen dan met vrijmoedigheid zou kunnen optreden, zoals het hem betaamde te spreken (Ef. 6:20).

Een overeenkomstig verzoek deed Paulus aan de Colossenzen. Vanuit de gevangenis vroeg

hij om het gebed, dat God een deur voor de Evangelieprediking openen zou, zodat hij van de verborgenheid van Christus zou mogen spreken (Col. 4:3). Het verzoek was niet gericht op het openen van de deur van de gevangenis, maar op het openen van de deur voor de Evangelieprediking.

Een heel duidelijk verzoek om het gebed met betrekking tot het zendingswerk vinden we ook in 2Thess. 3:1: 'Voorts, broeders, bidt voor ons, opdat het Woord des Heeren zijn loop hebbe en verheerlijkt worde...!'

Er was Paulus alles aangelegen dat de gemeente die hij had mogen stichten bij de voortgang van de Evangelieprediking met haar gebed achter hem bleef staan. Het Evangelie moest verder gebracht worden dan Thessalonica. Bij die verdere voortgang mocht de gemeente van Thessalonica direct betrokken zijn door haar gebed.

1.4 De helpende gemeente

Ook daadwerkelijk, door ondersteuning van het zendingswerk in materiële vorm, dient de gemeente bij het zendingswerk betrokken te zijn. Paulus deed voor zijn zendingswerk telkens weer een beroep op de materiële steun van de verschillende gemeenten. Hij rekende erop, dat hij door een gemeente voortgeholpen zou worden, wanneer hij in een gemeente op doorreis was. Zelfs bij de hem onbekende gemeente van Rome rekende Paulus op die hulp. Het was de bedoeling van Paulus om via Rome door te reizen naar Spanje. We lezen over die plannen van Paulus in Rom. 15:24: 'Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien en van u derwaarts geleid te worden...!'. De uitdrukking die vertaald is met 'geleid te worden' kan ook vertaald worden met 'voortgeholpen te worden'.

Er kwam bij dit voorthelpen heel wat kijken. Niet alleen moest de gemeente van Rome, in dit geval van Paulus' plannen om naar Spanje te reizen, de reis naar Spanje regelen. Ze moest ook - zeker voor een deel - de passageprijs voor Paulus betalen.

Ook voor dingen die Paulus tijdens de reis nodig had, had ze te zorgen. Bovendien moest voor Paulus, voordat hij naar Spanje kon reizen, in Rome voor logies gezorgd worden.

Er werden vrij grote offers gevraagd van de gemeente. Toch rekende Paulus zonder meer op de offervaardigheid van de gemeente, waar het het zendingswerk betrof. Hij liet de gemeente eenvoudig weten, dat hij 'hoopte' door haar voortgeholpen te worden (Rom. 15:24).

Het verzoek om voortgeholpen te worden, dat Paulus aan de gemeente van Rome deed, deed hij ook - tot twee maal toe zelfs - aan de gemeente van Corinthe. Het eerste verzoek komen we tegen in 1Cor. 16:6. Paulus had het plan om, nadat hij Macedonië doorgetrokken was, naar Corinthe te komen om daar wat langer te blijven. Misschien zou hij wel in Corinthe de winter doorbrengen. Daarna wilde hij met de hulp van de Corinthiërs verder reizen, zonder dat hij bij het schrijven van de brief al duidelijke reisplannen had. '... opdat gij mij moogt geleiden, waar ik zal henenreizen', liet hij de Corinthiërs weten. Voor de uitdrukking die met 'geleiden' vertaald is, staat weer dezelfde uitdrukking die we het beste met 'voorthelpen' kunnen weergeven. Paulus legde met een zekere vanzelfsprekendheid beslag op de hulp van de Corinthiërs.

Hetzelfde was het geval in de tijd, dat de tweede brief aan de Corinthiërs geschreven werd. In 2Cor. 1:16 lezen we van Paulus' plannen om vanuit Corinthe naar Macedonië te gaan, vanuit Macedonië weer terug te keren naar Corinthe, om dan van Corinthe naar Judea te reizen. Ook nu rekende Paulus er weer op door de Corinthiërs naar Judea 'geleid', d.w.z. voortgeholpen te worden.

Dezelfde uitdrukking komen we ook nog tegen in 3Joh. 6. Hier gaat het om het voorthelpen van hen die 'voor de Naam' zijn uitgegaan (vgl. vers 7). Dit voorthelpen werd ook door Johannes gezien als iets waar zendingsarbeiders zonder meer op mochten rekenen.

Paulus wist, dat hij niet alleen voor zichzelf, maar ook voor zijn directe medewerkers een beroep kon doen op de gemeenten.

In 1Cor. 16:11 lezen we Paulus' verzoek aan de gemeente van Corinthe om Timotheus voort te helpen op doorreis naar Paulus. Paulus bevond zich toen in Efeze. In Tit. 3:13 komen we een zelfde verzoek om hulp tegen met betrekking tot Zenas en Apollos. In dit geval gaf Paulus zelfs de extra vermaning, dat het Zenas en Apollos aan niets mocht ontbreken. Tal van gemeenten kenden bovendien niet alleen een tijdelijke financiële verplichting tegenover Paulus, maar ook een min of meer blijvende.

Uit Fil. 4:15,16 blijkt, dat de gemeente van Filippi Paulus - ook toen hij reeds in Thessalonica was - 'een en andermaal' een financiële ondersteuning zond. De gemeente van Thessalonica verstond in dit opzicht aanvankelijk haar roeping niet, ook al wilde Paulus daar die gemeente geen verwijten om maken (vgl. 1Thess. 2:5). De steun die Paulus in Thessalonica vanuit Filippi ontving, was niet voldoende om te voorzien in het levensonderhoud van Paulus en van zijn medewerkers. Paulus moest dan ook 's nachts nog werken om voor zich en zijn medewerkers te kunnen zorgen (1Thess. 2:9). Daarbij liet Paulus de Thessalonicenzen wel merken, dat zij eigenlijk deze zorg van hem hadden moeten overnemen (1Thess. 2:6). Niet minder duidelijk liet Paulus dat blijken tegenover de gemeente van Corinthe. Ook deze gemeente was vrijgesteld van de financiële steun aan Paulus. Paulus maakte van zijn bevoegdheid tegenover deze gemeente geen gebruik (1Cor. 9:12). Wèl liet hij uitkomen, dat de financiële steun een verplichting van de gemeente was. Met een beroep op de Schrift hield Paulus de gemeente van Corinthe deze verplichting voor (1Cor. 9:9-14). Omdat de gemeente van Corinthe Paulus financieel niet hielp, kwam op andere gemeenten een zwaardere last te drukken. In 2Cor. 11:8-9 worden in het bijzonder de gemeenten van Macedonië genoemd. Deze gemeenten moesten zo veel opbrengen, dat Paulus om de gemeente van Corinthe te kunnen dienen deze gemeenten zelfs moest 'beroven' (2Cor. 11:8). Het zendingswerk vroeg duidelijk in de tijd van Paulus een aanzienlijk deel van het kerkelijk budget van de gemeenten. Voor de voortgang van het evangelie moesten de gemeenten offers brengen die - ook in die tijd - soms teleurstellend achterwege bleven en soms met liefde gebracht werden.

1.5 De getuigende gemeente

Nog op een andere wijze mag de gemeente daadwerkelijk bij het zendingswerk betrokken zijn. Niet slechts een aantal daartoe bijzonder aangewezen zendingsarbeiders hebben de zendingroeping te vervullen. Aan alle gelovigen is de zendingroeping toevertrouwd, omdat alle gelovigen geroepen zijn van het heil in Christus te getuigen.

Heel duidelijk wordt van die roeping gesproken in Matth. 10:32: "Een iegelijk dan die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader die in de hemelen is". Wel sprak Jezus dit woord allereerst tot Zijn discipelen, maar het is zo algemeen geformuleerd, dat het niet alleen voor de discipelen, maar ook voor alle gelovigen door alle eeuwen heen geldt. De uitdrukking "een iegelijk" betekent hier zeker niet "ieder van de discipelen", maar ieder wie dan ook en waar dan ook. In een iets andere vorm komen we dezelfde vermaning van Jezus tegen in Luc. 12:8: "En Ik zeg u: Een iegelijk die Mij belijden zal voor de mensen die zal ook de Zoon des mensen belijden voor de engelen Gods". Het boek Handelingen dat ons doet zien, hoe het zendingswerk ontstond en zich uitbreidde, laat ons tegelijk zien, dat allen in de gemeente zich tot het missionair getuigenis geroepen wisten. De gelovigen uit de gemeente van Jeruzalem die bij de vervolgingen na de dood van Stefanus verstrooid werden "gingen het land door en verkondigden het Woord" (Hand. 8:4). Eerst vond deze prediking door de gelovigen alleen plaats in Judea en Samaria (Hand. 8:1), maar spoedig breidde ze zich ook uit tot Fenicië, Cyprus en Antiochië (Hand. 11:19). Ook de kring die men met het Evangelie bereikte werd steeds groter. Aanvankelijk richtten de gelovigen uit Jeruzalem zich alleen tot andere Joden, maar in Antiochië begon een aantal Cyprische en Cyreense Jodenchristenen zich ook te richten tot heidenen (Hand. 11:20). Het boek Handelingen maakt ook duidelijk, dat de verkondiging van Paulus verdere invloed uitoefende dan alleen in de plaats waar Paulus zich bevond, doordat die verkondiging door

de gelovigen overgenomen werd. Toen Paulus in Efeze was, hadden binnen twee jaar allen die in Asia woonden het Woord gehoord (Hand. 19:10). Van de geweldige invloed van de verkondiging van Paulus in Efeze sprak ook Demetrius, de zilversmid: "En gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Efeze, maar ook bijna van geheel Asia overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geen goden zijn die met handen gemaakt worden" (Hand. 19:26). Paulus kon onmogelijk zelf zoveel mensen in Asia _ de provincie waarvan Efeze de hoofdstad was - bereiken. Hij bereikte ze door het getuigenis van tal van gelovigen. Mensen die uit de provincie naar Efeze kwamen en daar tot geloof kwamen, brachten de boodschap van het Evangelie mee terug naar de plaatsen waar ze vandaan kwamen. Ook gelovigen uit Efezezwegen niet over het Evangelie, wanneer ze _ om welke reden ook - in de provincie waren. We weten slechts van een verblijf van Paulus in Efeze. Toch kon hij aan de gemeente van Corinthe reeds de groeten overbrengen van de gemeenten (in het meervoud!) van Asia (1Cor. 16:19). Medewerkers van Paulus zullen bij het stichten van deze gemeenten betrokken geweest zijn, maar het ontstaan van deze gemeenten laat zich heel moeilijk denken zonder het spontaan getuigenis van tal van gelovigen. Mogelijk is ook de gemeente van Rome ontstaan door het spontaan getuigenis van gelovigen die van andere plaatsen naar Rome kwamen.

In de nieuwtestamentische brieven vinden we de bevestiging van wat in Handelingen over het getuigenis van de gelovigen gezegd wordt. In 1Cor. 1:5 wordt door Paulus voor de gelovigen in Corinthe gedankt, dat zij in alles rijk geworden zijn in Christus, "in alle rede en alle kennis". De uitdrukking die hier vertaald is met "rede" is op te vatten in de zin van "geloofsgetuigenis", zoals met de "kennis" bedoeld wordt de "geloofskennis". Over wat de gemeente van Corinthe kende door het geloof, wist ze ook te spreken. Ze had wat om over te spreken en ze sprak er ook over. Daarin vond Paulus aanleiding om voor de gemeente te danken. In de beschrijving van "de geestelijke wapenrusting" in Ef. 6:10-17 komen ook de woorden voor: "En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes" (Ef. 6:15). Het beeld van het schoeien van de voeten doet direct denken aan het uitgaan met het Woord van het Evangelie. De "bereidheid van het Evangelie" is hier dan ook stellig de bereidheid om het Evangelie uit te dragen. Het woord "Evangelie" heeft hier evenals op tal van andere plaatsen in de brieven van Paulus de betekenis "Evangelieprediking". Het gaat hier dan niet om de inhoud van het Evangelie, maar om de prediking van het Evangelie. Voor ogen is te houden, dat Paulus vrijwel alle trekken in het beeld van de wapenrusting ontleend heeft aan de profetie van Jesaja. Op de achtergrond van Ef. 6:15 staat Jes. 52:7: "Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen die het goede boodschap, die de vrede doet horen..." (zie ook Jes. 40:3, 9). Deze achtergrond van Ef. 6:15 wijst ook duidelijk in de richting van de missionaire verkondiging. Paulus wist, dat hij bereidvaardig gemaakt moest worden om het Evangelie te verkondigen en hij riep de gemeente van Efeze op om daarom voor hem te bidden (Ef. 6:19,20). Hij wist evenwel ook, dat alle gelovigen de bereidheid moesten kennen tot het getuigenis. Wanneer de gemeente deze bereidheid miste, was haar wapenrusting niet compleet.

In Fil. 1:5 wordt gesproken over de gemeenschap van de Filippenzen aan het Evangelie. Het Griekse voorzetsel dat vertaald is met 'aan' in de uitdrukking 'aan het Evangelie' maakt duidelijk, dat het hier niet gaat om een deelhebben aan de heilsgoederen van het Evangelie, maar om een deelnemen aan de prediking van het Evangelie. In diezelfde richting wijzen ook de woorden die aan de uitdrukking worden toegevoegd, namelijk 'van de eerste dag af tot nu toe'. **'Zo gauw de Filippenzen het Woord van het Evangelie gehoord en geloofd hadden, gingen ze dat Woord ook verder verbreiden.** Dat deden ze ook nog op het moment, dat Paulus de brief schreef. Paulus' dank tegenover God voor de gemeente was juist hierop gericht. De gemeente van Filippi was niet slechts een passief ontvanger van het Evangelie. Ze ging ook actief van het Evangeliegetuigen.

In dezelfde brief komt het getuigen ook nog op een andere plaats en in een ander verband aan de orde. In Fil. 1:14 wordt door Paulus gezegd, dat het merendeel van de broeders in de

Heere door zijn gevangenschap vertrouwen gekregen had en overvloediger het Woord onbevreesd durfde spreken. Het is moeilijk uit te maken wie met 'de broeders in de Heere' bedoeld worden. Gedacht kan worden aan de kleine kring van de directe medewerkers van Paulus. Waarschijnlijker is het te denken aan een veel grotere kring van mensen die zonder enige ambtelijke opdracht het Evangelie verkondigden. Ze deden dit voor een deel zelfs uit onzuivere motieven (Fil. 1:15, 16). Toch verheugde Paulus zich over deze prediking. Het ging er hem maar om, dat hoe en door wie ook maar - Christus werd verkondigd (Fil. 1:18). Bijzonder typerend in dit verband is de vermaning in Col. 4:5, 6: 'Wandelt met wijsheid bij degenen die buiten zijn, de bekwame tijd uitkopende. Uw woord zij te allen tijde in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een iegelijk moet antwoorden'. Deze vermaning om tegenover buitenstaanders te wandelen 'met wijsheid' is toegespitst op wat in de ontmoeting met buitenstaanders gezegd moet worden. **De gemeente van de Colossenzen moest zich tegenover buitenstaanders 'wijs' gedragen, zodat geen dingen gezegd werden die afstootten, maar dingen die aantrokken.** Zo kon men 'de bekwame tijd' uitkopen. Waarschijnlijk wordt met de uitdrukking 'de bekwame tijd' bedoeld het juiste moment dat zich nu en dan voordoet. Misschien mag de uitdrukking ook in ruimere zin opgevat worden en is ze een aanduiding van de aan de gelovigen in het heden van de genade nog verleende tijd, voordat het einde komt. Vers 6 verduidelijkt vers 5 en wijst heel duidelijk in de richting van het missionair getuigenis. De Colossenzen moesten weten, hoe ze iedere buitenstaander hadden te antwoorden. Daarom moest hun woord 'in aangenaamheid' zijn, d.w.z. het moest iets doen zien van de liefelijkheid van het Evangelie. Letterlijk betekent het hier gebruikte Griekse woord: 'charme'. Ook moest het woord van de Colossenzen 'met zout besprengd' zijn, d.w.z. het moest niet smakeloos, maar doeltreffend zijn. Mogelijk wordt hiermee ook tot uitdrukking gebracht, dat hun woord vruchtbaar en vruchtbaar makend moest zijn, omdat zout ook wel voor bemesting gebruikt werd. In deze verzen wordt ervan uitgegaan, dat de Colossenzen tegenover buitenstaander getuigden. Paulus hoefde zelfs niet tot dit getuigenis op te roepen. Hij moest slechts aanwijzingen geven met betrekking tot het 'hoe' van het getuigenis.

Van de gemeente van Thessalonica kon Paulus zeggen, dat zij een voorbeeld geworden was voor andere gemeenten, omdat van haar uit het Woord des Heeren luid had weerklonken. Bet geloof van de gemeente was naar alle plaatsen "uitgegaan" (1 Thess. 1:7.8). In de wijze van uitdrukking ligt opgesloten dat het de gemeente van Thessalonica zelf was die eraan meewerkte. dat het Woord zich vanuit Thessalonica verder verbreidde. Het geloof van de Thessalonicenzen bleef niet verborgen. Het werd op allerlei wijze uitgedragen naar andere plaatsen. We mogen daarbij denken aan een verbreiding van het Evangelie door ontmoetingen met mensen uit andere plaatsen. door zakenrelaties en misschien ook door correspondentie. De Thessalonicenzen konden niet zwijgen van het heil dat ze ontvangen hadden, maar ze moesten ervan spreken. zodat op een spontane wijze de boodschap van het heil ook vele anderen bereikte.

Bijzonder duidelijk ontmoeten we het getuigenis van de gelovigen ook in de eerste brief van Petrus. In 1Petr. 3:15 geeft Petrus de vermaning: en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk die u rekenschap afeist van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en vreze'. Deze vermaning is direct verbonden aan de vermaning tot heiliging. **Het getuigenis wordt hier dus aan de orde gesteld als een belangrijk en onmisbaar element in de heiliging.** Het 'rekenschap afleggen' kan zien op een rechterlijke ondervraging. Hier zal de uitdrukking evenwel een ruimere betekenis hebben. Gesproken wordt immers over een ieder die rekenschap vraagt. De lezers van de eerste brief van Petrus moesten waar zich de gelegenheid maar voordeed van het Evangelie getuigen. Waar ze beschuldigende vragen kregen. moesten ze die vragen niet ontwijken. maar rekenschap afleggen. Dit afleggen van rekenschap moest zich toespitsen op de hoop. Vanuit de verwachting die door het Evangelie geschonken wordt, moest worden gesproken. Daarbij ging het om een verwachting die persoonlijk gekend werd De gelovigen moesten immers rekenschap afleggen van de hoop

die 'in' hen was. Tegelijk moest dat gebeuren op een verstandige en wijze manier: 'met zachtmoedigheid en vreze'.

In 1Petr. 4:16 vinden we een tweede vermaning om vrijmoedig uit te komen voor het Evangelie. Bij het lijden als christen hoefden de gelovigen aan wie Petrus schreef zich niet te schamen. maar mochten ze God verheerlijken. De uitdrukkingen 'zich niet schamen' en 'God verheerlijken' zijn direct aan elkaar te verbinden. Met het verheerlijken van God wordt hier dan ook niet bedoeld het grootmaken van God dat iemand bij zichzelf kan doen, maar het eren van God door openlijk voor Hem uit te komen bij alle beschuldigingen.

De gemeente die ons in het Nieuwe Testament getekend wordt, is een getuigende gemeente. Wat het Nieuwe Testament betreft kan daarover niet de minste twijfel bestaan. Het is zelfs opmerkelijk, dat een directe oproep tot het getuigen in het Nieuwe Testament slechts zelden te vinden is. Dat betekent niet dat het getuigen in het Nieuwe Testament niet als belangrijk gezien wordt. Het tegendeel is waar. Het betekent, dat het getuigen in de tijd waarin het Nieuwe Testament geschreven werd als zo iets vanzelfsprekends voor de gemeente gezien werd, dat een direct oproepen tot dat getuigen niet nodig was.

1.6 De exemplarische gemeente

De gemeente dient getuigend in de wereld te staan, niet slechts door haar woord, maar ook door haar leven. De gemeente dient een voorbeeld te zijn van dat, waarvan ze met haar woord getuigt. Op deze eenheid van woord en daad bij de missionaire gemeente wordt in het Nieuwe Testament telkens de nadruk gelegd.

Herhaaldelijk wordt de missionaire betekenis van een goede levenswandel in het Nieuwe Testament aangewezen. Een goede levenswandel is niet alleen tot eer van God en een zaak van vreugde voor de gelovige zelf, maar er gaat ook een getuigenis van uit voor de buitenstaanders.

Om deze reden werden de gelovigen in Rome door Paulus vermaand om het goede voor te hebben met alle mensen en - indien het mogelijk was - vrede te houden met alle mensen (Rom. 12:17,18). Tegenover alle mensen moesten de gelovigen in Rome een houding kennen waarop door buitenstaanders niets kon worden aangemerkt en waarin die buitenstaanders iets van de kracht van het geloof konden onderkennen.

Ook de gelovigen in Filippi wees Paulus op de roeping die zij tegenover "alle mensen" hadden en die zij in hun levenshouding moesten laten uitkomen. Paulus wees de Filippenzen op de betekenis van de vriendelijkheid in het contact met "alle mensen" (Fil. 4:5).

Aan de Thessalonicenzen schreef Paulus, dat zij bij hen "die buiten zijn" eerlijk en met respect moesten wandelen. Heel concreet betekende dat voor de Thessalonicenzen, dat ze hun zaken niet moesten verwaarlozen, zodat ze voor hun levensonderhoud op anderen aangewezen waren. Ze moesten hun eigen zaken behartigen en met eigen handen werken, zodat ze van anderen niets nodig hadden (1Thess. 4:11,12).

Titus werd door Paulus op het hart gebonden om de gegeven voorschriften in praktijk te brengen, "opdat degenen die aan God geloven zorg dragen om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het die goed en nuttig zijn voor de mensen" (Tit. 3:8). Titus moest doordrongen zijn van de grote betekenis van "goede werken". Hij moest daarom de gelovigen opwekken om "goede werken voor te staan", of - zoals we ook kunnen vertalen - "vooraan te staan in goede werken".

Van grote betekenis is in dit verband wat gezegd wordt in 1Petr. 2:12. We lezen daar de vermaning: "En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken die zij in u zien God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking". Petrus zag dus in de goede wandel van de gelovigen een direct missionair doel. De gelovigen mochten door hun goede wandel de laster van de heidenen doen verstommen en de heidenen tot de verheerlijking van God brengen. Die verheerlijking zou mogen plaatsvinden "in de dag der bezoeking". Die uitdrukking kan in

tweeërlei zin verstaan worden, namelijk in negatieve en in positieve zin. Het bezoeken van God kan zijn een bezoeken met Zijn oordeel en gericht en een bezoeken in Zijn genade. Stellig wordt hier het laatste bedoeld (vgl. ook Gen. 50:24; Luc. 1 :68). God wil de goede wandel van de gelovigen gebruiken om van buitenstaanders de ogen te openen en in Zijn genade tot hen te komen. Duidelijk heeft de goede levenswandel van de gelovigen een negatieve en een positieve betekenis. Negatief kan door de levenswandel vermeden worden, dat het Woord van God gelasterd wordt. Zo werden b.v. de vermaningen die Titus tot jonge vrouwen moest richten met dit doel gegeven (Tit. 2:5). Positief kan de levenswandel het Woord van het getuigenis zo ondersteunen, dat daardoor een buitenstaander overtuigd en getrokken wordt. Zo moesten b.v. de vrouwen tot wie Petrus zich in zijn eerste brief richtte een voorbeeld nemen aan de "heilige vrouwen" uit de oude bedeling die zich "versierden" met een goede wandel. Alleen zo konden zij in hun leven laten uitkomen wat het Evangelie betekent (I Petr. 3:5). Eigenlijk zijn alle nieuwtestamentische vermaningen - ook waar dit niet expliciet gezegd wordt - mede gericht op het getuigenis voor buitenstaanders. Getuigende woorden kunnen niet winnen, wanneer er geen getuigend leven achter staat. De nieuwe woorden waarin getuigd wordt van het heil in Christus moeten gedragen worden door een nieuw leven waarin dat heil gestalte gekregen heeft.

2. De missionaire gemeente... is een gemeente die zendt²

Het meer van Galilea, dat ten noorden van de Dode Zee ligt, is rijk aan vis. Daar kan alles leven, want alles wat er in komt stroomt er ook weer uit. Omdat er doorstroming is, is er leven. Het water, dat in de Dode Zee terecht komt, kan er niet meer uit. Omdat het er niet uit kan, wordt het een plaats waar het leven verdwijnt in de dood. Stilstaand water gaat stinken! Zo is het ook met de christelijke gemeente. God schenkt haar een overdaad aan zegen. Als dat doorstroomt, als de gemeente weer **doorgeeft** wat ze ontvangt, dan is er leven. Als wij het opvangen en alleen maar voor onszelf bewaren, dan dreigt de gemeente een moeras te worden. Een korte bijbelstudie over Ezechiël 47:1-12 kan ons helpen om het belang van **doorgeven** te ontdekken.

2.1 Bijbelstudie

vs.1-3

Uit de tempel in Jeruzalem stroomt een beekje. Een bijzonder beekje, want al stromend wordt het dieper. In het oosten is dat niet gewoon. De meeste beekjes hebben bij de bron nog wel water, maar hoe verder ze stromen, hoe ondieper ze worden. Het water verdampt snel en veel beekjes lopen zomaar ergens dood in het land.

- ▶ *Het water is een beeld voor de zegen, die God schenkt aan Israël (verzoening, nieuw leven). Die zegen blijft niet binnen de tempel. HIJ zoekt een weg naar buiten, wil de omgeving bereiken.*
- ▶ *In het schenken van zijn zegen is God royaal en gul. Het beekje verandert in een bruisende stroom. Al dat water kan onmogelijk in en rondom de tempel 'bewaard' worden. Later zegt Jezus: 'Indien iemand dorst heeft, hij kome tot MIJ en drinke! Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien' (Johannes 7:37-38). De gedachte is dezelfde. Eerst komen en drinken (vs. 37) en daarna van de overvloed doorgeven aan anderen (vs. 38).*

vs. 4.5

Om te ontdekken hoe God werkt, moet Ezechiël het beekje volgen. Telkens na ongeveer 500 meter moet hij het water peilen. Na twee kilometer kan hij niet meer waden, maar moet hij zwemmen.

² Eerder verschenen in het Zendingsblad UKK, 82^e jrg., nr 4 en geschreven door ds. A.P. van Langevelde predikant van 's Gravendeel.

- ▶ *In het boek Handelingen krijgt deze profetie een treffende vervulling. Toen op de pinksterdag het water van de Geest uit de hemelse tempel kwam, was er een menigte van ongeveer 120 personen. Een handjevol mensen: het water reikte slechts tot aan de enkels. Maar op diezelfde dag nog werden drieduizend mensen aan de gemeente toegevoegd: het water kwam tot aan de knieën. Als die mensen ieder voor zich de zegen van God **indrinken** en **doorgeven** gebeurt er een wonder. Overal in Judea en Galilea en Samaria ontstaan gemeenten: het water komt tot aan de heupen! En uiteindelijk breekt vanuit het Joodse land de stroom zich baan naar Klein-Azië en naar Europa. Stad na stad, volk na volk buigt zich voor de heerschappij van Christus: het beekje wordt een snelstromende rivier!*

vs. 6.7.12

Het water uit de tempel vernieuwt de omgeving. Het schenkt leven waar de dood heerste. De bomen langs de oever van de beek zijn altijd groen en dragen elke maand vrucht (vgl. Openbaring 2;1:2).

- ▶ *Zo gaat het eraan toe als Gods Geest begint te werken! De dood slaat op de vlucht. Het leven wordt vernieuwd. Er is overdaad aan zegen.*
- ▶ *Als de gemeente (Gods tempel!) de evangelieboodschap doorgeeft mag ze vertrouwen in de levenwekkende kracht van Gods Woord. Niet de tempel verandert de omgeving, maar het water dat uit de tempel naar buiten stroomt!*

vs. 8-10

Het hoge zoutgehalte maakt de Dode Zee en zijn omgeving onleefbaar (herinnering aan de vloek van God In Genesis 19!). Omdat het water van de Jordaan er alleen maar instroomt wordt de zee nog steeds giftiger. Het water voert namelijk zout mee. Als het water verdampt blijft het zout achter. Hoe meer water er in de Dode Zee komt, hoe onmogelijker het leven er wordt! De tempelbeek maakt het water van de Dode Zee gezond. De zegen verjaagt de vloek. Onbegrijpelijk!

- ▶ *Als de gemeente het levende water niet laat **doorstromen**, zodat het giftige water om haar heen gezond wordt, wordt ze door dat water zelf vergiftigd. Dan volgt ze het leven van de wereld na in plaats van die wereld voor het leven uit het evangelie te winnen.*

vs. 11

Ezechiël ziet bij de Dode Zee ook inhammen, moerassige plaatsen. Daaraan gaat de stroom van het levende water voorbij. De dood blijft daar heersen.

- ▶ *Alleen waar het werkelijke contact is met het evangelie, het levende water, wordt de dood verdreven en het leven gezond gemaakt. Wie niet aangeraakt wil worden door de Geest blijft onderworpen aan de dood!*

2.2 Bezinning

Eigenlijk is de toevoeging 'missionair' overbodig wanneer we spreken over de gemeente. Een gemeente zonder roeping-in-de-wereld bestaat niet. De missionaire gerichtheid is één van de karaktertrekken van de gemeente. De bijbel spreekt over God als een zendende God. Hij zendt Mozes, Hij zendt de profeten, Hij zendt zijn Zoon, Hij zendt de Heilige Geest. Zo zendt Hij ook zijn gemeente. Telkens zendt God naar deze wereld, want het is Hem te doen om de wereld. De mensen hebben zich van Hem afgewend en zijn verdwaald op zeil gekozen wegen. Daarom zendt God zijn dienaren om ze terug te roepen, om ze op het rechte pad terug te brengen, om ze te verlossen.

Zoals God zijn gemeente zendt, zendt de gemeente op haar beurt mensen de wereld in om met goddelijke volmacht hun naasten te bewegen tot geloof in Christus. In die enkelingen is heel de gemeente bij het zendings- en evangelisatiewerk betrokken. Die enkelingen zijn de vertegenwoordigers van heel de gemeente. Zij worden immers uitgezonden vanuit de gemeente. Vgl. Handelingen 13: 1-3, waar Barnabas en Saulus door de gemeente van Antiochië worden uitgezonden.

Met het uitzenden van een aantal 'professionals' heeft de gemeente haar opdracht niet volbracht. In het boek Handelingen lezen we dat niet slechts de discipelen en apostelen, de leiders van de gemeente, het evangelie verkondigden. Nee, 'zij dan nu die verstrooid waren, gingen het land door en verkondigden het Woord' (Hand. 8:4). Gewone gemeenteleden, mannen en vrouwen, jongens en meisjes, worden doorgevers van het evangelie'. Het grootste geheim van de groei van de gemeente in de eerste eeuwen, maar ook in vele kerken van onze tijd is het lelt, dat ieder gemeentelid zich bewust is van de roeping om ook zélf in zijn of haar omgeving getuige te zijn in woord en handelen. Een bijzonder voorbeeld hiervan zien we in de kerk van Zaire, die in enkele jaren met verschillende miljoenen leden is gegroeid. Te denken is ook aan gemeenten in Zuid-Korea. De opdracht het evangelie uit te dragen kan alleen vervuld worden door een gemeente, die leeft in de kracht van de Heilige Geest door een voortdurende gemeenschap met God en zijn Woord. Wie niet zélf gedronken heelt van het levende water kan moeilijk bewogen zijn met hen, die dorstig zijn. Hij heelt ook niets om door te geven. Een kerk of gemeente zonder open deuren naar buiten zakt al tot het peil van een introverte club die aan levensvatbaarheid inteert. Dan kan het kerkelijk bedrijf functioneren, te vrezen is toch, dat Christus van zo'n gemeente zegt wat Hij eenmaal van Sardes zei: U hebt de naam dat u leeft, maar u bent dood...

2.3 Gesprek

1. Ga met elkaar eens na waar in uw gemeente de trekken vertoont van het "meer van Galilea". Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
2. Bespreek eens wat u in dit seizoen 1991/92 in uw *eigen* kring (vereniging, gesprekskring, kerkenraad) kunt doen om de missionaire gerichtheid van uw activiteiten te vergroten. Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
3. Onze kerken hebben heel wat werkers uitgezonden met een missionaire opdracht (zending, evangelisatie, Israël, diaconaat/hulpverlening). Zij zijn uitgezonden door een plaatselijke gemeente. Toch doen ze hun werk in opdracht van alle gemeenten. Hoe zou de betrokkenheid van uw gemeente bij deze werkers wat meer accent kunnen krijgen? Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.

2.4 Uit de praktijk

Zomaar een voorbeeld. De gemeente in Alkmaar houdt elke maand een 'uur voor iedereen'. Voor deze evangelisatiedienst wordt op ongeveer 3500 adressen een uitnodiging bezorgd in de omgeving van het kerkgebouw. Daarnaast worden gemeenteleden aangemoedigd om in hun eigen omgeving gericht buren, vrienden of collega's uit te nodigen voor de dienst. Hoe krijg je mensen (jenzelf inclusief!) zo ver om dat laatste ook werkelijk te doen? Aan het begin van het seizoen preekte ik over de vier melaatsen uit 2Kon. 7. Als de stad Samaria op wonderlijke wijze door de HERE ontzet is, doen zij zich in de nacht te goed aan alles wat de Arameeërs hebben achtergelaten. Terwijl de mensen binnen de muren van de stad sterven van honger! Uiteindelijk komen ze toch tot de konklusie: 'Wij doen niet goed; deze dag is een dag van blijde boodschap, en wij houden ons stil' (2Kon. 7:9). Bij het begin van de preek vroeg ik ieder om aan een naam te denken van iemand, die met het evangelie misschien nog nooit wezenlijk kennismakte. Iemand uit de straat? Een klasgenoot? Het werd eventjes stil. Ieder moest bewust een keus kunnen maken. Na de geschiedenis uit 2Kon. 7 uitgelegd te hebben stelde ik voor, dat we allemaal nog weer even terugdachten aan die ene naam. Moeilijk, hè, om met je buurman in gesprek te komen? Of met je collega op het werk. Wij lijken wel een beetje op die vier melaatsen: "...en wij houden ons stil." Drempelvrees? Valse schaamte? Aan het eind van de preek heb ik iedereen voorgesteld om twee weken voor die ene persoon te bidden. Niet naar hem toe te gaan voor een gesprek... Niet getuigen... Alleen maar bidden! Of God die ander voor zou willen bereiden op een kennismaking met het

evangelie. Bidden vormt immers de basis voor elk getuigenis. En het compromitteert de bidder! Na twee weken (ik heb dat niet gezegd tijdens de preek!) kreeg ieder bij de uitgang van de dienst een uitnodigingsfolder voor het 'uur voor iedereen'. Met het vriendelijke v verzoek om te blijven bidden, maar nu ook die folder persoonlijk te overhandigen aan die ene...!

3. De missionaire gemeente... is een gemeente die meeleeft³

Je ongelovige collega met zijn vrouw te eten vragen.

Naar het verjaardagsfeest gaan van een homofiele buurman.

Op vakantie met een vriendin, die van de kerk niet weten wil.

Kan het...? Mag het...?

Al zo'n 2000 jaar vormt de relatie van christenen met de wereld een heet hangijzer. De gemeente van Christus schommelt voortdurend heen en weer tussen de uitersten van isolement en compromis. Aan de ene kant is er het reële gevaar van gelijkvormig worden aan de wereld. Aan de andere kant zendt Christus zijn gemeente de wereld in met een opdracht. De gemeente mag zich niet verstoppen, maar moet zijn ambassadeur zijn in de wereld. Hoe kan de gemeente in de wereld aan haar roeping beantwoorden en toch niet van de wereld zijn? Een korte bijbelstudie over Johannes 17:11-19 kan ons helpen om het antwoord op het spoor te komen.

3.1 Bijbelstudie

vs.11

Het werk van Jezus in de Wereld is bijna klaar. Na zijn dood en opstanding zal Hij terugkeren naar zijn Vader. Voordat het echter zover is bidt Hij Voor zijn volgelingen. Met het oog op de tijd na zijn hemelvaart zegt Hij: 'Ik ben niet meer in de wereld, maar zij zijn in de wereld...'

- ▶ *De wereld is niet alleen de van God afgevalen wereld, maar ook het voorwerp van Gods liefde. Het is de wereld waarin de Vader zijn Zoon gezonden heeft als Heiland (Joh. 3:16, 17; 1Joh. 4:14).*
- ▶ *Je zou kunnen zeggen, dat de gemeente in deze wereld moet blijven om Christus te Vertegenwoordigen. Zoals een ambassadeur de regering van zijn land vertegenwoordigt in het buitenland, zo spreekt en handelt de gemeente namens Christus in de wereld. Door Christus maakte God het in orde met de wereld (2 Cor. 5:19). Bij monde van de gemeente doet Hij nu een beroep op alle mensen: 'Laat u met God verzoenen'(2 Cor. 5:20).*

vs. 14 en 16

Wat van Christus gold tijdens zijn leven op aarde, geldt ook van de gemeente. De gemeente is niet uit de wereld afkomstig. Ze heeft haar hoofdkwartier in de hemel waar God is. Vgl. Fil. 3:20. Die 'vreemdelingschap' Wordt in de wereld niet altijd gewaardeerd...

- ▶ *Opnieuw is te denken aan de positie van een ambassadeur in het buitenland. Hij is geen burger van het land Waar hij Woont, maar vertegenwoordigt zijn regering in dat land. Als zaakgelastigde moet hij de instructies opvolgen, die hij vanuit zijn vaderland Ontvangt.*
- ▶ *Een Nederlander in het buitenland blijft Nederlander. Hij houdt zich vast aan een aantal typisch Nederlandse gewoonten. Dat roept in het buitenland doorgaans een zekere spanning op. Mensen verwijten hem dat hij zich niet aanpast en een vreemde blijft. Jezus bereidt zijn gemeente voor op een vergelijkbare reactie uit de wereld. Onbegrip en haat kunnen het deel zijn van wie zich vasthoudt aan zijn Woord en dat doorgeeft.*

³ Eerder verschenen in Zendingsblad UKK, 82^e jrg., nr. 5 en geschreven door ds. A.P. van Langevelde predikant van 's Gravendeel.

vs. 15 en 17

Jezus vraagt niet, dat God zijn gemeente uit de wereld wegneemt maar dat Hij haar bewaart voor het kwaad. Door trouw te leven uit het Woord van God kan de gemeente heilig in de wereld staan.

- ▶ *Jezus is zich bewust van de risico's, die zijn opdracht aan de gemeente met zich meebrengt. De wereld is een gevaarlijk milieu!*
- ▶ *De oplossing ligt niet in een keuze tussen weggaan uit de wereld of zich aanpassen aan de wereld. Weggaan maakt het uitvoeren van de opdracht onmogelijk. Aanpassing verduistert Gods heerlijkheid.*
- ▶ *Heiligen (apart zetten met het oog op dienst aan God) is in wezen niet een kwestie van waar je bent, maar van het hart(wie dat bezit). Aan wie gehoorzaam je? Zoals een ambassadeur voortdurend in contact staat met zijn regering en niet méér doet dan de instructies van die regering uitvoeren, zo leeft de gemeente bij het Woord van Christus. Vanuit het contact met Christus zoekt ze het contact met de wereld!*

vs. 18

Zoals Christus door God in de wereld gezonden is om de wereld te redden, zendt Hij zijn gemeente in de wereld: gered om te redden!

- ▶ *Een ambassadeur die zich 'opsluit' in zijn ambassade doet zijn werk niet goed. Hij moet openstaan voor kontakten met mensen, deelhebben aan hun leven. Alleen vanuit eerlijke relaties kan hij zijn 'missie' vervullen. In zekere zin zijn wij in de wereld ter wille van de wereld, niet enkel ter wille van onszelf. Om die reden mogen we het niet wagen het contact met de wereld te verliezen!*

3.2 Bezinning

Een missionaire gemeente is een gemeente die meeleeft. Vanuit haar roeping om ambassadeur van Christus te zijn zoekt ze naar eerlijke relaties met mensen die Christus nog niet kennen. Zonder meeleven en betrokkenheid valt nauwelijks te verwachten, dat er ontvankelijkheid zal zijn voor de boodschap van het evangelie.

Het is niet leuk om toe te geven, dat de gemeente op dit punt doorgaans niet hoog scoort. Ze is een wereld apart geworden. Een religieuze subcultuur met gebruiken, gedragspatronen en communicatievormen die enkel betekenis hebben voor insiders. De gemeente heeft nauwelijks voeling met de buitenstaanders.

Het introverte karakter van de gemeente vormt een reusachtige barrière voor de verspreiding van het evangelie. Er is sprake van een communicatiestoornis, die een effectief getuigenis ernstig bemoeilijkt. Het overbruggen van de communicatiekloof tussen christenen en niet-christenen moet onze eerste zorg zijn als we meer mensen met het evangelie willen bereiken.

Is het een christelijke deugd om geen echte vrienden meer te hebben onder ongelovigen? Kun je je er op laten voorstaan als activiteiten binnen de gemeente zóveel tijd en energie vragen, dat er niets meer overblijft voor meeleven met burens of collega's?

Om uit de impasse van afzondering te komen zullen we eerlijk moeten zijn. Veel neiging tot afzondering komt niet voort uit een verlangen naar heilig leven, maar uit pu:re vrees. Jezus heeft ons een paar eenvoudige tips gegeven om die vrees te overwinnen en licht te zijn waar dat het meeste goed doet: midden in de duisternis.

In Matth. 5:43-48 zegt Hij, dat we moeten zijn zoals onze Vader die zijn zon laat opgaan over bozen en goeden. Hij zegt: 'Indien gij liefheb~ die u liefhebben, wat voor loon hebt gij? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde? En indien gij alleen uw broeders groet, waarin doet gij meer dan het gewone? Doen ook de heidenen niet hetzelfde?' Laat het nu eens een gewoonte worden om vriendelijk te zijn. Heb een open oog voor wat er om je heen gebeurt. Niet zo moeilijk, toch? In Lucas 14:12-13 zegt Jezus: 'Wanneer gij een middag- of avondmaaltijd aanricht, roep dan niet uw vrienden of uw broeders of uw verwanten of uw rijke burens.' U

weet wel hoe dat gaat. Nu is het onze beurt de volgende keer is het hun beurt, en zo kost het iedereen evenveel. 'Nee', zegt Jezus, 'wanneer gij een gastmaal aanricht, nodig dan bedelaars, misvormden, lammen en blinden. En gij zult zalig zijn, omdat zij niets hebben om terug te betalen.' Anders gezegd wees gastvrij. Doorbreek je dagelijkse routine eens ter wille van het evangelie. Want eerlijke relaties zijn onmisbaar voor een goede ambassadeur.

3.3 Uit de praktijk

In het septembernummer 1991 van UKK hebt u kunnen lezen dat in 'Impressies uit Venda' (pag. 58&59) de vrouwen in Venda niet alleen onder elkaar bijbelstudies houden, maar dat de gastvrouw haar - ongelovige - burens uitnodigt om de gespreksgroep bij te wonen. Op pag. 59 is zelfs een foto opgenomen van een buurvrouw op weg naar de bijbelstudie... Ook in de verschillende gemeenten binnen ónze kerken organiseren vrouwen gespreksgroepjes met buurvrouwen of vriendinnen, die nog niet geloven. Meestal worden deze gespreksgroepjes aangeduid als 'koffie-ochtenden'. Vrouwen ontmoeten elkaar regelmatig op het schoolplein (waar ze elke dag wachten op de kinderen) of tijdens een gesprek over de heg. Echte belangstelling voor elkaar kan uitlopen op een vrijblijvende uitnodiging voor het bijwonen van een koffie-ochtend. Niet zelden wordt op zo'n uitnodiging positief gereageerd. Er is immers een basis van vertrouwen. Er is ook een gemeenschappelijke interesse. Gezamenlijke bijbelstudie is dan een natuurlijk uitvloeisel van het bestaande contact. In onze eigen gemeente zien we hoe een paar vrouwen, die eerst zelf werden uitgenodigd, weer andere vrouwen meenemen naar de koffie-ochtend. Twee van haar hebben zelfs de weg naar de kerk gevonden. Ondenkbaar zonder dat meelevende met elkaar!

Annie Verdelman (pseudoniem voor zr. Dien de Haan) schreef een bijzonder instructief boekje onder de titel 'Evangelisatie... kwestie van relatie!?' Ze bespreekt drie kernzaken: de relatie met God, de relatie tot de ander en de relatie tot de gemeente. Het is een uitgave van de Elisabethbode te Ruurlo.

3.4 Gesprek

1. Lees in Joh. 1:44-52 eens hoe Nathanaël met Jezus in contact komt. Aanvankelijk zit Nathanaël vol twijfel. Wat draagt er toe bij, dat hij zijn twijfel overwint? Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
2. Ervaart u een spanning tussen de oproep 'Gaaf weg uit hun midden en scheidt u af, spreekt de Here' (2 Cor. 6:17) en de woorden van Jezus: 'Gelijk Gij Mij gezonden hebt in de wereld, heb Ik ook hen gezonden in de wereld' (Goh. 17:18)? Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
3. Spreek met elkaar eens over enkele concrete vormen waarin uw gemeente een meelevende gemeente kan zijn. Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.

4. De missionaire gemeente... is een gemeente die bidt⁴

Wereldvernieuwers vinden bidden maar halfzacht. Daar schiet je niets mee op, zeggen ze. Niet de handen vouwen, maar de handen uit de mouwen stelten...! Dat is het parool De missionaire gemeente, die ernst maakt met de opdracht om in de wereld een ambassadeur van Christus te zijn (zie de voorgaande bijbelstudie), kan het gebed niet missen. Het gebed is één van de wijzen waarop zij het contact met haar Zender onderhoudt. Het is de stuwende kracht in de geestelijke strijd, die het in de wereld en niet van de wereld zijn met zich

---

⁴ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK, 82e jrg., nr. 6 en geschreven door ds. A.P. van Langevelde predikant van 's Gravendeel.

meebrengt. Een bijbelstudie over Kolossenzen 4:2-4 kan ons helpen om dat nog beter te begrijpen.

4.1 Bijbelstudie

vs.2

Paulus wekt de gemeente in Kolosse op tot waakzaamheid en gebed. Zijn oproep herinnert aan de woorden van de Here Jezus in Mattheüs 26:41. Als Hij zijn discipelen in Gethsemane slapend aantreft zegt Hij: 'Waakt en bidt, dat gij niet in verzoeking komt...'

- ▶ *Er zijn in Colosse predikers, die het welzijn van de gemeente bedreigen. Zij doen te kort aan de algenoegzaamheid van Christus. In zijn brief waarschuwt Paulus de gemeenteleden, dat zij zich door de dwaalleer niet laten misleiden. Voortdurende waakzaamheid is geboden!*
- ▶ *Dat in zo'n situatie de gemeente opgeroepen wordt tot volhardend gebed, laat zich verstaan. Door te bidden onderhoudt en versterkt de gemeente haar relatie met Christus. Je zou kunnen denken aan het Amerikaanse leger tijdens de Golfoorlog Scud-raketten en chemische wapens vormden een ernstige bedreiging. Om die reden waren de troepen niet alleen uiterst waakzaam. Ze onderhielden ook een intensief contact met president Bush. Door nauwkeurig zijn instructies op te volgen konden ze hun missie naar behoren volbrengen.*
- ▶ *Bidden kan niet zonder danken. Door te danken blijf! de gemeente letten op wat God haar in Christus heeft! geschonken. Ze blijft zich ook bewust van haar roeping om te bewaren wat ze heeft.*

vs. 3

Paulus spitst zijn oproep tot gebed toe op de voorbede voor de verkondigers van het evangelie. Vraag van God dat Hij een deur voor ons woord opent, zegt hij.

- ▶ *Paulus zit gevangen als hij zijn brief schrijft. De omstandigheden zijn niet bepaald gunstig. De gemeente mag haar missionaire roeping waarmaken in de voorbede opdat de verkondiging voortgaat*
- ▶ *In 1 Cor. 16:9 en 2 Cor. 2:12 ziet het beeld van de deur op de ingang die het Woord van God vindt onder mensen. Bij mensen zitten allerlei deuren op slot Alleen de Heilige Geest kan die deuren openen. Hier in Col. 4:3 denkt Paulus aan een deur die op slot zit bij hem zelf. Zijn gevangenschap kan gemakkelijk een belemmering worden voor de voortgang van het evangelie. In haar voorbede mag de gemeente Paulus aan God opdragen, opdat hij ook in zijn gevangenschap kansen krijgt om het evangelie te verkondigen (vgl. El. 18-20).*
- ▶ *Het geheimenis van Christus is het heilsplan, dat God in Christus geopenbaard heeft en door Hem volvoert Paulus weet zich als dienaar Christus geroepen om dit heilsplan overal bekend te maken (Col. 1:24vv.).*

vs. 4

De voorbede is niet alleen gericht op de voortgang van de verkondiging. De gemeente mag ook vragen, dat Paulus het evangelie op de juiste wijze brengen zal. Frank en vrij. Zonder water bij de wijn te doen.

- ▶ *Als je gevangen gezet bent vanwege je prediking bestaat het gevaar, dat je gaat denken: laat ik nu maar wat voorzichtiger zijn, de scherpe kantjes er wat afhaken. Dan ga je het evangelie kortwieken terwille van je eigen hachje. Om aan dat gevaar te ontkomen is het gebed van de gemeente voor Paulus onmisbaar.*
- ▶ *Blijkbaar hangen het gehalte en het effect van de prediking mede af van het gebed van de gemeente. Waar in onze tijd steeds meer deuren voor het evangelie dicht lijken te gaan, mogen we ons wel afvragen of er wellicht een verband is met onze laksheid op het punt van de voorbede! .*

4.2 Bezinning

In elk geval in onze eigen omgeving lijkt de voortgang van het evangelie te stagneren. Er is sprake van kerkverlating op grote schaal. Buiten de kerk is nauwelijks nog een afzetgebied, een markt voor het evangelie. Velen hebben een hartgrondige aversie ontwikkeld tegen alles wat met bijbel en geloof te maken heeft. Wie verlangt naar verandering van deze situatie komt bloot te staan aan de verleiding om aan het evangelie iets af of toe te doen. Misschien valt de boodschap dan wat beter in het gehoor en zien we nog wat vrucht op ons werk. Zou daar niet alle ketterij begonnen zijn. dat de prediker merkte: zoals Jezus het geleerd heeft is er geen ontvankelijkheid?

Een weg uit de impasse kan alleen gevonden worden in trouw aan de overgeleverde leer. Ons slagen in de wereld hangt niet af van een eigentijdse, 'aangepaste' theologie. Het heeft God behaagd om door de dwaasheid van de prediking hen te redden, die geloven (1 Cor. 1:21). Met de dwaasheid van die prediking zullen we het moeten wagen!

Wel hebben we alle reden om ijverig te zijn in het gebed. Een missionaire gemeente is zich bewust van de geweldige verantwoordelijkheid, die rust op de schouders van allen die het evangelie brengen. Dat geldt voor predikanten, zendingswerkers en evangelisten, maar niet minder voor individuele christenen wanneer zij verantwoording afleggen van de hoop die in hen is (1 Petr. 3:15).

In haar voorbede mag de missionaire gemeente zich op vier dingen richten:

1. Ze mag voor de verkondigers vragen om inzicht, moed en de bereidheid om 'het Woord aan het woord te laten.'
2. Ze mag aan God vragen, dat de verkondigers het Woord zullen vertolken op een frisse, eigentijdse wijze, die past bij de situatie van vandaag.
3. Ze mag vragen om kansen en gelegenheden voor de verkondiging van het evangelie.
4. Ze mag God vragen om zo in de harten van de hoorders te werken, dat het Woord daar ingang zal vinden.

De missionaire gemeente die op deze wijze volhardt in het gebed mag veel verwachten voor de voortgang van het evangelie. Zowel binnen als buiten de gemeente zal blijken, dat God een Hoorder is van het gebed en dat zijn Woord levend en krachtig is ook in een geseculariseerde samenleving!

4.3 Gesprek

1. In de geschiedenis van de kerk heeft verschillende malen een opwekking plaatsgevonden. Wat zijn (in het licht van het bovenstaande) de menselijke factoren, die in zo'n opwekking een rol spelen? Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
2. Spreek met elkaar eens over enkele concrete vormen waarin uw gemeente als biddende gemeente beter zou kunnen functioneren. Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.

4.4 Uit de praktijk

Een kleine gemeente in de bollenstreek maakt in de laatste tijd een verrassende ontwikkeling door. Was er tot voor kort zorg over het voortbestaan van de gemeente vanwege het geringe ledental, nu is er sprake van een opvallende groei. Er ontstonden verschillende bijbelkringen en een gebedskring. Randkerkelijke leden vonden de weg terug naar de gemeente. In toenemende mate is er oog voor evangelisatiewerk. Gevraagd naar de belangrijkste factoren, die in deze ontwikkeling een rol spelen, zegt de predikant: 'Vooral het gebed van de gemeente heeft daaraan bijgedragen. Wie bidt stelt zich open voor Gods leiding. Het Woord mag het werk doen. Biddende mensen zijn ook beschikbaar als God hen in wil schakelen. Hoe kun je nu bidden en verder met de armen over elkaar blijven zitten...?'

5. De missionaire gemeente... is een gemeente die helpt⁵

'Een hongerige maag heeft geen oren'

Die ontdekking deed William Booth toen hij in de vorige eeuw het evangelie bracht in de sloppenwijken van Oost-Londen.

Hij volgde het voorbeeld van Jezus en liet de prediking van Gods liefde gepaard gaan met concrete daden van liefde. De oprichting van het Leger des Heils was het gevolg. De daad bij het Woord. Evangelie en sociale verantwoordelijkheid. Hoe ligt die verhouding...?

Een korte bijbelstudie over Handelingen 9:36-42 kan ons helpen om het verband in het oog te krijgen.

5.1 Bijbelstudie

vs. 36

Op zijn rondreis door Judea komt Petrus in de buurt van Joppe. Tot de gemeente daar behoort een vrouw, die bekend staat om haar goede werken en haar vrijgevigheid jegens de armen. Ze heet Tabitha. Grieks sprekende gemeenteleden noemen haar Dorcas.

- ▶ *Joppe is een vissersplaatsje aan de Middellandse Zee. Het is het tegenwoordige Jaffa. Er wonen in Joppe heel wat weduwen. Wanneer de vissers schipbreuk lijden en verdrinken blijven hun vrouwen zonder inkomsten achter.*
- ▶ *Tabitha wordt een 'discipelin' genoemd. Ze is een christin, een volgeling van Jezus. Ze is een van de vele (!) vrouwen, die Lucas in het boek Handelingen noemt. Telkens onderscheiden deze vrouwen zich door praktische vroomheid (denk aan Lydia, Priscilla en Maria, de moeder van Johannes Marcus).*
- ▶ *Blijkbaar heeft de Heilige Geest aan Tabitha de gaven van het dienen en de mededeelzaamheid geschonken (Rom. 12:6-8). Die gaven zijn voor het functioneren van de gemeente in Joppe bijzonder belangrijk. Tabitha maakt van haar gaven optimaal gebruik door voor de gezinnen van de weduwen kleding te naaien.*
- ▶ *Belangrijk voor het verstaan van dit gedeelte zijn de woorden van Jac. 1:27: 'Zuivere en onbevleete godsdienst voor God, de Vader, is omzien naar wezen en weduwen...'*

vs. 37 en 38

Terwijl Petrus nog bij de gemeente in Lydda is, wordt Tabitha ziek. Ze sterft. Men wast haar en legt haar in een bovenkamer. Twee mannen worden erop uitgestuurd om de hulp van Petrus in te roepen.

- ▶ *De overeenkomst met de gebeurtenissen in 1 Kon. 17 en 2 Kon. 4 kan niet toevallig zijn. Blijkbaar geloven de gemeenteleden in Joppe, dat God machtig is om door Petrus hetzelfde te doen als vroeger door Elia en Elisa. Ze mogen zich daarvoor beroepen op de volmacht, die Christus aan zijn apostelen gegeven heeft (Matth. 10:8).*
- ▶ *De reactie op haar sterven laat zien hoeveel 'goodwill' Tabitha bij de mensen heeft. Haar liefde heeft - hoe kan het anders? - in vele harten wederliefde gewekt.*

vs. 39-41

Na zijn aankomst gaat Petrus naar de bovenkamer. Geëmotioneerd tonen de weduwen hem de kleding, die Tabitha heeft gemaakt. Iedereen verlaat de kamer, zodat Petrus kan knielen om te bidden. In antwoord op zijn gebed wekt God Tabitha weer tot leven.

- ▶ *Tabitha's bewogenheid met weduwen en wezen weerspiegelde iets van Gods bewogenheid (vgl. Psalm 146:9). God ontfermt zich over de weduwen die nu geen helper meer hebben (Psalm 72: 12) door Tabitha terug te geven uit de dood.*

---

⁵ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK 'Over en Weer', 83^e jrg., nr. 1 en geschreven door ds. A.P. van Langevelde predikant van 's Gravendeel.

- ▶ *In vs. 41 wordt onderscheid gemaakt tussen de heiligen en de weduwen. Behoren zij allemaal tot de gemeente? Waarschijnlijk niet. Door de praktische hulp van Dorcas zijn zij echter met de gemeente in contact gekomen.*

Vs.42

Het nieuws van de opstanding van Tabitha brengt Joppe in rep en roer. De mensen realiseren zich dat God dit wonder gedaan heeft. Ze brengen geen eer aan Tabitha of aan Petrus, maar komen tot geloof in Christus.

- ▶ Het leven, de dood en de opstanding van Tabitha zetten het evangelie in beweging. Haar hulpvaardigheid, maar ook haar opwekking maken iets zichtbaar van het herstel, dat God in Christus bewerkt.

5.2 Bezinning

Aan de verhouding tussen Woord en daad zijn al heel wat woorden vuil gemaakt. Telkens weer vervallen christenen in eenzijdigheden door het Woord boven de daad te stellen ('Jezus die mijn ziel bemint!...') of door de daad los te maken van het Woord (vermoeiend sociaal activisme). In het leven van Christus zijn Woord en daad niet te scheiden. Hij is het vlees geworden, daadgewordend Woord en zendt zijn gemeente als 'daders van het Woord' de wereld in. Woord en daad veronderstellen elkaar, kunnen niet zonder elkaar. De daad is het Woord-in-actie.

Onze inzet voor de mens in zijn concrete nood is geen 'opstapje' om aan het 'eigenlijke', de Woordverkondiging, toe te kunnen komen. Het is gehoorzaamheid aan het liefde-gebod. Al zou onze hulp geen bekeerlingen tot gevolg hebben, dan is het toch 'niet vergeefs in de Here'.

Nu de zorgverlening van de overheid steeds meer terugloopt zal de missionaire gemeente nog meer dan vroeger gespitst moeten zijn op mogelijkheden om haar diaconale taak in de samenleving uit te voeren. Dat geldt in het bijzonder voor de stadse samenleving. Het individualisme dat in onze tijd hoogtij viert maakt in de stad dubbel zoveel slachtoffers: eenzamen, mensen om raad verlegen, zonder vaste lijn in hun leven, mensen die het alleen niet redden, in emotionele of relationele nood. De missionaire gemeente vraagt zich voortdurend af hoe ze voor deze mensen een plaats kan zijn waar aandacht en oprechte belangstelling gevonden wordt; waar iemand z'n hart eens kan uitstorten; waar je kunt ondervinden wat 'gemeenschap' inhoudt!

5.3 Gesprek

1. Vertolkt de volgende zin naar uw mening een bijbelse gedachte: 'Onze goede werken zullen de echtheid van onze liefde, en onze liefde de echtheid van ons geloof tonen.'? Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
2. In het Oude Testament krijgt de naastenliefde concrete gestalte in de zorg voor de arme, de weduwe en de wees, de vreemdeling binnen de poort. Noem eens groepen kwetsbare mensen in uw omgeving waarvoor gemeenteleden zich vandaag zouden kunnen inzetten. Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.

5.4 Uit de praktijk

Een gemeente let voortdurend op rouwadvertenties in de plaatselijke krant. Als dat gepast lijkt wordt kort na de verschijning van de advertentie een (met zorg opgestelde!) brief gezonden aan de familie van de overledene. Korte tijd later proberen een of twee gemeenteleden, die zelf verdriet hebben doorleefd, een bezoekje te brengen. Een andere gemeente heeft goede ervaringen met een 'klusjesgroep'. Een aantal 'gevutte', niet futloze mensen die her en der hand- en spandiensten verrichten. Een schilderijtje ophangen is soms sprekender taal dan een wervende evangelisatietoespraak.

6. De missionaire gemeente... is een gemeente die getuigt⁶

Getuigen in een rechtszaak. Het zal je overkomen...!

Alleen bij de gedachte moet je even slikken. Ik? In een rechtzaal??

Onwillekeurig doemt het beeld op van wat er kan gebeuren. Alle ogen op mij gericht. Zo'n . rechter met een onderzoekende blik. De officier van justitie met kritische vragen. En dan die ogen van de verdachte: afwachtend? Hoopvol? Wat verwachten ze allemaal van mij...?

Wat wordt er eigenlijk van een getuige verwacht? Niet Zoveel, als je er even over doordenkt.

Een getuige moet Vertellen wat hij gezien en gehoord heeft. En daarin moet betrouwbaar, eerlijk zijn. De getuige hoeft niet met veel drama z'n verhaal te brengen. Interessante uitweidingen over zaken die er feitelijk niet toe doen worden afgehamerd'. Getuigen is eerlijk vertellen wat je weet. En ook, indien nodig, wat je niet weet. Iemand gaf eens de volgende omschrijving: 'Getuigen wil zeggen: goed naar de Here Jezus kijken en dan aan anderen vertellen wat je gezien hebt.' Een prachtig voorbeeld daarvan is te lezen in Johannes 9.

6.1 Bijbelstudie

vs. 1-7

Een man blind vanaf zijn geboorte, wordt door Jezus genezen. Hij kan weer zien! Wie let op de details in de beschrijving gaat begrijpen wat dat voor hem betekend heeft.

- ▶ *'Sedert zijn geboorte blind...' Wat een wereld van misère ligt daar achter! Nog nooit had hij het licht van de zon zien schitteren in het meer van Galilea. Nog nooit had hij de bloeiende rozen van de vlakke van Saron gezien of de blauwe bergen van het verre Moab. Nog nooit had hij een mens gezien: een mooie vrouw, een pasgeboren kind.*
- ▶ *Erger is, dat niemand nog ooit hém gezien heeft! De menigte die tijdens het loofhuttenfeest lawaaiend aan hem voorbijtrekt, struikelt over hem, maar ziet hem niet. Zelfs de discipelen van Jezus zien hem niet. Ze zien hem alleen maar als de drager van een heel speciale vloek van God. Ze zien hem als een theologisch probleem.*
- ▶ *Jezus ziet hem. Dat zien van Jezus is meer dan enkel waarneming. Het is een zien vol bewogenheid. Op het moment dat Jezus hem ziet gaat Hij zich bij deze man betrokken voelen. Wat een ervaring! Iemand te ontmoeten die je niet alleen 'bekijkt', maar die je ook 'aankijkt'... Iemand die iets in je ziet...*
- ▶ *Het zien van Jezus is geen passieve sympathie. Het wordt gevolgd door een daad. Hij toont zijn priesterlijke ontferming, maar ook. zijn koninklijke macht. Door de blinde te genezen maakt Jezus het verlossende en vernieuwende werk van God in het leven van de blinde zichtbaar.*

vs. 8-12

Buren en kennissen kunnen hun ogen niet geloven als ze de man genezen door Jeruzalem zien lopen. Vergissen ze zich?

- ▶ *Uit de reactie van de man op wat de mensen hem vragen blijkt wat getuigen is. Hij vertelt wie hij was vóór zijn ontmoeting met Jezus. Daarna bevestigt hij dat Jezus hem ziende gemaakt heeft en hoe dat in zijn werk ging.*
- ▶ *Als aan hem een vraag gesteld wordt waarop hij het antwoord niet weet, schaamt hij zich niet om dat te erkennen.*

vss.13-34

- ▶ *Opnieuw noemt hij de feiten. Jezus heeft hem genezing beloofd (slijk op de ogen). In de weg van geloofsgehoorzaamheid (gaan naar Siloam om zich te wassen) heeft hij de vervulling van die belofte ontvangen.*

⁶ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK, 83^e jrg., nr. 2 en geschreven door ds. A.P. van Langevelde predikant van 's Gravendeel.

- ▶ *Door te getuigen groeit gaandeweg het inzicht in wie Jezus is. Aanvankelijk ziet hij Jezus als 'een profeet' (vs. 17). De kritische vragen van de Farizeeën verdiepen dat inzicht: 'Als deze niet van God was gekomen, had Hij niets kunnen doen' (vs.33). Uit eindelijk brengt het tweegesprek met Jezus hem tot de erkenning, dat Hij de Christus is (vss.35 - 38). Getuigen is onlosmakelijk verbonden met groei in het geloof. De eerste zegen van het getuige zijn is voor de getuige zelf!*
- ▶ *De reactie van de mensen op het getuigenis is niet alleen belangstelling (vs. 12), maar ook afwijzing (vs. 16). Wanneer de man volhardt in zijn getuigenis wordt hij uitgescholden (vs.28) en uit de synagoge gebannen (vs.34). Getuige zijn gaat dikwijls gepaard met het ondergaan van de 'smaadheid van het evangelie'. Stefanus moest om zijn getuigenis zelfs het leven laten (Handelingen 7).*

6.2 Bezinning

De missionaire gemeente is een getuigende gemeente. Getuigen heeft alles te maken met de navolging van Christus. Christus begon en eindigde zijn werk op aarde met de opdracht om te getuigen. Zijn eerste opdracht aan de discipelen was: 'Komt achter Mij en Ik zal maken, dat gij vissers van mensen wordt' (Marcus 1:17). Zijn laatste woorden luiden: 'Maar gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt: en gij zult mijn getuigen zijn...' (Handelingen 1:8).

Misschien is vrees voor mensenwel de grootste hindernis om aan de opdracht tot getuigen gehoorzaam te zijn. Dat gold trouwens ook al voor diverse getuigen in de bijbel. Denk maar aan Mozes die verschillende keren zegt: 'Dat kan ik niet.' Ook Jesaja benadrukt, dat hij volledig 'onder de maat' is. Gideon vraagt om een teken om er zeker van te zijn dat God met hem zal zijn. Bemoedigend zijn daarom de woorden in Johannes 20:21 en 22. Toen de discipelen na de opstanding angstig bijeen zaten kwam Jezus. Hij zei: 'Vrede zij u! Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u. En na dit gezegd te hebben, blies Hij op hen en zei tot hen: Ontvangt de Heilige Geest.' Een getuige in een rechtszaak staat er alleen voor. Jezus belooft ons de kracht en de leiding van de Heilige Geest. Vgl.Lucas 12:11.12.

Het geheim van de kracht en de leiding van de Heilige Geest is, dat we de werking daarvan pas gaan ervaren als we gehoorzaam de roeping tot getuigen opvolgen. De belofte wordt vervuld in de weg van het gelovig aan het werk gaan met de opdracht. Een geparkeerde en dus stilstaande auto kun je niet besturen. Die auto moet rijden (al is het stapvoets)! De Heilige Geest kan ons gebruiken, ons 'besturen', als we bereid zijn om in beweging te komen. Daarbij moeten we ons steeds bewust zijn dot Hij de vruchten geeft. Wij mogen getuigen, maar de Heilige Geest wil overtuigen.

6.3 Uit de praktijk

Deputaten Evangelisatie van onze kerken hebben een toerustingscursus uitgegeven, die gemeenten en gemeenteleden helpt bij het getuigen. De cursus is op aanvraag beschikbaar bij het Evangelisatie Adviescentrum in Veenendaal.

6.4 Gesprek

1. Wat is een getuige? Zie 1Johannes1:1-4
2. Wat is zijn of haar boodschap? Zie 1Corinthiërs 2:2
3. Tegen over wie getuig je? Zie Mattheüs 13:1-9, 18-23
4. Hoe getuig je en wanneer? Zie 1Corinthiërs 2:3-5 en Colossenzen 4:5
5. Waarom getuig je? Zie 2 Corinthiërs 5:20.21

7. De missionaire gemeente... is een voorbeeld gevende gemeente⁷

De kerk heeft weinig goodwill bij de mensen. Op de boodschap van het evangelie wordt sceptisch, geërgerd of zelfs agressief gereageerd. Velen zijn afgeknapt op de schijnheiligheid van christenen. Anderen storen zich aan het zelfgenoegzame, het gebrek aan twijfel en de onverdraagzaamheid in hun getuigenis.

Er is behoefte aan christenen die in hun doen en laten een aanstekelijk voorbeeld zijn van dat, waarvan hun getuigenis spreekt. Christenen kunnen het evangelie niet geloofwaardig maken - dat is het in Zichzelf - maar ze kunnen het wel met hun levenswandel onderstrepen en aanprijzen. Een bijbelstudie over 1 Petrus 2:11 en 12 helpt om de betekenis daarvan te gaan zien.

7.1 Bijbelstudie

De christenen in de gemeenten waaraan Petrus schrijft hebben het zwaar te verduren. Door hun omgeving wordt vijandig op het evangelie gereageerd. Allerlei lasterpraat doet over hen de ronde (3:16). Soms blijft het niet bij woorden alleen. Er zijn er die straf krijgen als ze ervan beschuldigd worden zich niet aan het gezag van de overheid te willen onderwerpen (2:13vv.). Christenslaven worden onrechtvaardig behandeld door hun meesters vanwege hun christen-zijn (2:18vv.). Christenvrouwen krijgen thuis de kous op de kop, omdat ze de goden van hun man niet meer willen vereren (3:1vv.).

vs.11

Petrus benadrukt dat de gemeenteleden eigenlijk niet anders mogen verwachten. Ze zijn nu eenmaal bijwoners en vreemdelingen in de wereld. Omdat hun thuis bij de Here is mogen ze niet toegeven aan de verleiding om zich maar aan te passen aan de levensstijl van de wereld.

- ▶ *Als vreemdelingen en bijwoners lijken christenen op Abraham. Door het geloof heeft hij vertoefd in het land van de belofte, als in een vreemd land (Gen. 23:4; Hebr. 11:9). Je kunt ook denken aan Noach, die in een vijandige omgeving trouw bleef aan de taak waartoe God hem had geroepen (Gen. 6:22; Hebr. 11:1).*
- ▶ *Vreemdelingen vormen per definitie een onrustbrengend element in de samenleving. Vanwege hun 'anders-zijn' roepen ze weerstand op. Ze houden vast aan eigen gewoonten en gebruiken. Zo is hun aanwezigheid een voortdurende vraag, een prediking.*
- ▶ *Het anders-zijn van de christenen heeft niet een negatieve, maar een positieve bedoeling. Door te breken met de wereldse manier van leven laat de gemeente zien, dat ze Christus toebehoort en Hem gehoorzaamt.*

vs. 12

De gemeente is niet tot kwaad doen, maar tot goed doen geroepen. Als christenen een goede wandel leiden in de wereld, zal de kritiek verstommen. Soms zullen ongelovigen zelfs hun houding totaal herzien en tot bekering komen.

- ▶ *In de levenswandel wordt het verborgene van het mens-zijn zichtbaar. De mens treedt naar buiten en maakt zich bekend.*
- ▶ *Hapert er in de levenswandel van christenen iets, dan zien de ongelovigen dat onmiddellijk. Ze grijpen het aan als een verwijt tegen het evangelie. Op deze wijze wordt de wandel van de gemeente een aanleiding tot ongelof.*
- ▶ *In haar goede wandel levert de gemeente het bewijs, dat het haar ernst is met de gehoorzaamheid aan Christus. Zij volgt Christus na, treedt in zijn voetstappen (2:21). Uit het verdere van de brief blijkt waarin de goede wandel van de gemeente concreet bestaat: het beantwoorden van laster met liefde, van vijandschap met vergeving en in stilheid bij het dragen van vervolging*

⁷ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK, 83^e jrg., nr. 3 en geschreven door ds. A.P. van Langevelde predikant van 's Gravendeel.

(vgl. 2: 18.22; 3:2.6.9.15).

- ▶ *In haar goede levenswandel vraagt de gemeente geen aandacht voor zichzelf, maar voor Christus. Zij bevestigt de (betrouwbaarheid van) de boodschap van het evangelie. Waar het getuigenis in woorden faalt en op tegenstand stuit, kunnen de werken de tegenstand doorbreken en geloof wekken (Vgl. Matth. 5:16).*

7.2 Bezinning

Getuigende woorden kunnen niet winnen wanneer er geen getuigend leven achter staat. Het evangelie is nu eenmaal geen theorie, die los staat van het leven en van iemands levensomstandigheden. Het evangelie heeft juist alles met het leven te maken. Het verandert en vernieuwt het leven. Jezus heeft gezegd: '... gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn' (Hand. 1:8). Wij hebben niet de opdracht gekregen om een getuigenis te geven, maar om getuigen te zijn. Evangeliseren is meer dan een daad. Het is een manier van leven.

Moderne mensen zijn sceptisch en achterdochtig wanneer ze met de bijbelse boodschap worden benaderd. Velen wijzen elk contact daarover al bij voorbaat van de hand. Als iemand zich toesluit voor het evangelie zeggen we meestal dat hij het evangelie niet wil horen. Het zou echter goed zijn om ons ook eens af te vragen of hij het evangelie wel kan horen. Dan raken we overtuigd van de noodzaak van persoonlijk gebed voor zo iemand, maar ook van het belang om het evangelie zó voor te leven, dat het tot nadenken prikkelt. Anders gezegd: wie niet horen kan, moet zien.

In Hand. 11 :21 schrijft Lucas, dat er in het evangelisatiewerk in Antiochië resultaten werden geboekt omdat de hand van de Here met hen was. Dat is belangrijk Als de hand van de Here niet met ons is, kunnen we net zo goed niets doen. Maar even verderop wordt nog een tweede reden genoemd voor de bekering van zovelen. De prediker, in dit geval Barnabas, wordt omschreven als 'een goed man, vol van de Heilige Geest en van geloof' (Hand. 11:24). Een prachtige combinatie: een goed leven, de Heilige Geest en geloof! Natuurlijk blijft het evangelie waar en betrouwbaar, ook al zou niemand eruit leven. Maar de ontvankelijkheid ervoor bij de mensen wordt mee bepaald door de wijze waarop het door christenen wordt beleefd en in praktijk gebracht.

7.3 Gesprek

1. Bespreek met elkaar eens enkele ervaringen, die u hebt opgedaan in getuigend gesprek. Was er openheid? Zo niet, welke argumenten gebruikte men om zich aan de boodschap te onttrekken? Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
2. Welke trekken in de levenswandel van christenen acht u vooral belangrijk met het oog op het overwinnen van vooroordelen, twijfels en achterdocht bij ongelovigen? Vergeet niet te letten op de teksten uit 1 Petrus 2 en 3, die hierboven genoemd worden! Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.
3. Niet zelden berokkenen christenen schade aan de zaak van het evangelie door te zondigen. Hoe kan de gemeente in zo'n geval tóch een voorbeeld gevende gemeente zijn? Noteer eerst uw persoonlijke reactie terwijl u zich thuis voorbereidt.

7.4 Uit de praktijk

Enkele jaren terug verhuisden we. Een nieuw begin in een nieuwe buurt. Al snel werd duidelijk, dat we in de straat eenlingen waren wat het christenzijn betreft. En dat er met argusogen naar ons gekeken werd. Een domineesgezin...?

De eerste contacten waren verre van bemoedigend. We proefden de negatieve vooringenomenheid. We zagen de meewarige blikken op zondagmiddag om half vijf: daar gaan ze al wéér...! Het duurde niet lang of we werden er wat opstandig onder. Ruim zes jaar hadden we gewoond temidden van christenen. 'Here, moeten we echt de komende jaren in déze omgeving wonen...? Ja, dus!

Het werd beter toen we besloten een positieve houding aan te nemen tegenover onze omgeving. Bewust legden we ons toe op vriendelijkheid. Iemand groeten is toch zo moeilijk niet? We namen ons voor om niet meer te mopperen als voor de zoveelste keer een auto voor de uitrit van onze garage werd geparkeerd. We brachten een bloemetje als iemand nieuw in de straat kwam wonen en informeerden belangstellend bij opname in het ziekenhuis.

Inderdaad, het gaat nu beter! In de kerkdienst is het nog niet drukker vanwege toeloop uit de straat. Maar als we terug zijn van vakantie vragen de mensen hoe het was. En als ik op de ladder bezig ben het huis te schilderen houden sommigen stil voor een praatje. Toen laatst iemand uit de straat was overleden vroeg mijn buurman zelfs hoe ik dat zag...!

8. De missionaire gemeente... wordt niet ontmoedigd⁸

In oktober 1992 verbleef ds. T.C. Rabali enkele weken in Nederland. Door de kerk in Venda was hij afgevaardigd naar de Generale Synode in Apeldoorn. Ds. T.C. Rabali was toen directeur van Iyani Bijbelschool in Venda. Hij ontving zijn theologische opleiding aan de Theologische Skool te Hammanskraal. Hij is getrouwd en vader van zes kinderen. Tussen de synodale bedrijven door preekte ds. Rabali in enkele gemeenten. Hieronder volgt een samenvatting van de preek, die hij in Broek op Langedijk en Alkmaar heeft gehouden.

Tekst: Handelingen 18:9 en 10

'En de Here zei in de nacht door een gezicht tot Paulus: Wees niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet: want Ik ben met u en niemand zal het op u toelagen om u kwaad te doen, want Ik heb veel volk in deze stad.'

Wat hoor je toch vaak ontmoedigende berichten over kerken, die langzaam maar zeker kleiner worden. Zulke kerken hebben niet alleen te maken met teruglopende ledentallen, maar lijken ook steeds minder aantrekkingskracht uit te oefenen op buitenstaanders. Je komt ze helaas overal tegen: zowel in Europa als in Afrika.

Waar heeft deze teruggang mee te maken? Meestal wordt er verband gelegd met de tijdgeest en de secularisatie. In Afrika krijgt de armoede de schuld, in het Westen de welvaart. Dit soort factoren speelt wel degelijk een rol. Toch blijkt uit de bijbel, dat er vaak meer aan de hand is. Vooral het boek Handelingen laat zien, dat het evangelie best in staat is allerlei negatieve factoren te overwinnen. In Handelingen wordt verschillende malen het verrassende verhaal verteld van een gemeente, die temidden van de problemen juist groeit. Zo ook in Handelingen 18:1-11, waar het gaat over de gemeente van Corinthe.

a. Christus vergadert zijn kerk waar het evangelie wordt uitgedragen.

Als Paulus tijdens zijn tweede zendingsreis in Corinthe is aangekomen, raakt hij betrokken in gesprekken met Joden en Grieken in de synagoge. Hij tracht hen er vanuit de Schriften van te overtuigen, dat de gekruisigde Christus de door God beloofde Redder is. God heeft dit bekrachtigd door zijn Zoon op te wekken uit de dood (vss. 4 en 5). Paulus' gesprekken in de synagoge vormen de aanzet voor het ontstaan van een gemeente in Corinthe. Dat blijkt als Crispus, de overste van de synagoge, tot geloof komt met zijn gehele huis. Vele anderen volgen zijn voorbeeld en laten zich dopen (vs. 8). Zoals God in Korinthe zijn gemeente vergadert doordat het evangelie wordt uitgedragen, gaat het ook elders. In Filippi bijvoorbeeld. Als Paulus en Silas daar de blijde boodschap brengen komen Lydia en haar huisgenoten tot geloof (Handelingen 16:13, 14). En in Thessalonica: lees er Handelingen

---

⁸ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK, 83^e jrg., nr. 4 en geschreven door prof. dr. T.C. Rabali, predikant van die Gereformeerde kerk van Tshiawelo, Zuid-Afrika en verbonden aan de Universiteit van Potchefstroom (Zuid-Afrika) waar hij Biblical Studies doceert.

17:2-4 maar op na.

Een levende gemeente is meer dan een groep gelovigen bij elkaar. Ze is daar waar het evangelie wordt verkondigd en geloofd. Een gemeente die het Evangelie niet uitdraagt, bedreigt zichzelf in haar bestaan.

b Het uitdragen van het evangelie vindt plaats temidden van problemen.

PROBLEEM ÉÉN

Het eerste probleem waarmee Paulus in Corinthe te maken krijgt is geldgebrek. Hij is uitgezonden door de gemeente van Antiochië (Handelingen 15:40). Deze gemeente heeft op zich genomen om de kosten van zijn reis te dragen. Maar de tweede reis duurt langer dan de eerste. Onderweg naar nieuwe plaatsen bezoekt Paulus steeds eerst de gemeenten, die tijdens zijn eerste reis ontstaan zijn en pas daarna reist hij naar nieuwe plaatsen. Als hij uiteindelijk in Corinthe arriveert is zijn geld zo goed als op. Om toch ook in Corinthe het evangelie te kunnen brengen vat Paulus zijn oude handwerk weer op. Samen met Aquila repareert hij tenten. Achteraf ontdek Paulus hierin Gods bijzondere leiding in zijn leven. Tegen het verwijt van sommigen in de gemeente, dat hij met zijn prediking eigen belang dient, kan hij inbrengen hoe hij gedurende lange tijd in zijn eigen levensonderhoud voorzien heeft (1Corinthe 9:12-18).

Uiteindelijk wordt het financiële probleem opgelost als Silas en Timotheüs in Corinthe aankomen met bijdragen uit de kerken in Macedonië. Handelingen 18:5 zegt daarvan: 'En toen Silas en Timotheüs uit Macedonië kwamen, wijdde Paulus zich geheel aan de prediking..' Later zal Paulus er zelf van schrijven: 'Andere gemeenten heb ik geplunderd door vergoeding aan te nemen om u van dienst te kunnen zijn, en toen ik bij u was en gebrek kreeg, ben ik niemand lastig gevallen, want wat mij ontbrak, hebben de broeders, die uit Macedonië kwamen, aangevuld..(2Corinthe 11:8 en 9).

PROBLEEM TWEE

Het tweede probleem in Corinthe heeft te maken met de boodschap, die Paulus brengt. In Joodse oren klinkt zijn boodschap als godslastering. Hoe kan de beloofde Messias nu sterven aan een kruis? Omdat veel Joden zich aan zijn boodschap ergeren besluit Paulus voortaan niet meer in de synagoge te komen (Handelingen 18:6). In zijn eerste brief aan de Corinthiërs denkt hij daaraan terug als hij schrijft, dat het kruis van Christus voor de Joden een aanstoot is (1Corinthe 1 :23). Nadat hij de synagoge heeft verlaten vindt Paulus een nieuwe vergaderruimte in de woning van Titius Justus. Zo wordt het voor ieder duidelijk hoe wezenlijk de gemeente van Christus verschilt van de Joodse gemeenschap. Maar ook in zijn prediking tot de heidenen stuit Paulus op problemen. Voor velen van hen staat het evangelie haaks op de wijsheid en de kennis, die bij hen zo hoog in het vaandel staan geschreven. De prediking van het kruis en de opstanding van Christus is voor de Grieken dwaasheid (1Corinthe 1:23). Zo stuit het werk van Paulus in Corinthe op allerlei problemen. Maar tegelijk blijkt, dat de problemen het ontstaan en de groei van de kerk niet kunnen tegenhouden. Ondanks de problemen komen vele van de Corinthiërs tot geloof (Handelingen 18:8).

c Het uitdragen van het evangelie vraagt om moed en volharding.

Temidden van de problemen spreekt Christus tot Paulus in een gezicht. Hij wekt hem op om niet bevreesd te zijn (vs. 9). Bovendien spoort Hij hem aan om trouw te zijn in het volbrengen van de opdracht: 'Spreek en zwijg niet:

TWEE VIJANDEN

Uit de woorden van Christus komen twee vijanden van de groei van de kerk naar voren: vrees en stilzwijgen. Vrees kan tot gevolg hebben, dat de boodschap wordt aangepast of zelfs wordt losgelaten. Stilzwijgen betekent, dat de boodschap niet meer klinkt. Het resultaat van

beide is hetzelfde: de kerk die afhankelijk is van het evangelie houdt op te groeien! Christus roept op tot geloof in plaats van vrees en stilzwijgen. Hij herinnert Paulus aan de belofte, die Hij gaf voorafgaand aan de opdracht om het evangelie uit te dragen: 'En zie, Ik ben met u, al de dagen...: (Mattheüs 28:20). Door te leven uit deze belofte verdwijnt de vrees. In de problemen mogen we opzien tot Hem. Hij is niet ver. En bovendien: het gaat niet om ons werk, maar om zijn werk! Door verwachtingsvol te zien op Christus, leren we bovendien te volharden. Christus komt Paulus in zijn vrees tegemoet door hem eraan te herinneren, dat Hij veel volk heeft in Corinthe (vs. 10). Op het moment dat Christus spreekt ziet Paulus daar nog maar weinig van. De meeste Corinthiërs leven nog in hun zonden (vgl. 1Corinthe 6:9-11). Maar omdat Christus gestorven is voor de zijnen, mag Paulus trouwen zonder onderscheid de mensen uitnodigen tot het heil. Als Gods medewerker mag hij volhardend zoien in het vertrouwen, dat God de wasdom geeft (1Corinthe 3:6).

d. **Gespreksvragen:**

1. Welke negatieve invloed hebben armoede (Afrika) en rijkdom (Westen) op de aanvaarding van het Evangelie? Wilt u dit concreet maken, het liefst met voorbeelden. Voelt u uzelf ook aangesproken t.o. v. uw 'rijkdom'?
2. 'Handelingen laat zien, dat het evangelie best in staat is allerlei negatieve factoren te overwinnen', aldus ds. Rabali. Kunt u dit vanuit de Handelingen 'laten zien'? (met uitzondering van Hand. 18:9, 10).
3. 'Een gemeente die het Evangelie niet uitdraagt bedreigt zichzelf in haar bestaan'. Waaraan herkent u een 'missionaire' gemeente?
4. De prediking van het kruis en de opstanding is voor de Grieken een dwaasheid. Kunt u dit vanuit de Nederlandse situatie aangeven?
5. Ds. Rabali noemt twee vijanden, die de groei van de kerk in de weg staan: vrees en stilzwijgen. Heeft dat ook te maken met het gebrek aan groei binnen onze kerken? Zo ja, hoe kun je - heel concreet - vrees en stilzwijgen en als gemeente en persoonlijk overwinnen?
6. Iyani Bibelschool is een instituut voor kadervorming. Hoe belangrijk acht u kadervorming voor ambtsdragers, evangelisatiewerkers, zondagsschool- en kinderclubleiders, leiders van bijbelstudiegroepen en verenigingen en... gewone gemeenteleden om het Evangelie door te geven aan kinderen, familie, burens enz.? Wordt daarin voorzien? Kunt u instanties/cursussen opnoemen?

9. De missionaire gemeente... is een door de Geest geleide gemeente⁹

Misschien herkent u of jij het wel: soms doe je dingen, waarvan je niet begrijpt waarom je ze doet. En je weet. Ook niet hoe het af zal lopen. Je weet alleen dat je ze moet doen. Hoe je dat weet? Ach, Ik weet het niet! Dat kan op allerlei manieren. Door een ontmoeting, door een gebeurtenis, door een preek, door... En dan... gaandeweg zie je de hand van de Here, die je leidt. Die je ergens naar toe wil brengen. Die een plan met jou en met andere mensen heeft. Zo hebben wij het ervaren, toen wij op de weg naar Botswana werden gezet. Bij het afscheid van de gemeente van Thesinge hebben we geluisterd naar de geschiedenis van Paulus in Handelingen 16: hoe hij door de Here Jezus Zelf in Traas werd gebracht, om daar het gezicht te ontvangen, dat hem naar Europa zou roepen, om daar het Evangelie te verkondigen. Mij is gevraagd om n.a.v. die 'afscheidspraak' een bijbelstudie te schrijven.

a. **Kerkvisitatie**

Laten we eerst eens een kijkje gaan nemen naar de context, waarin het gedeelte, waarover

⁹ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK, 84° jrg., nr. 2 en geschreven door ds. J.C. Wessels predikant van Thesinge en uitgezonden als zendeling naar Botswana om te werken onder de 'Bushmen' aldaar.

we het hebben, staat. Uit heel hoofdstuk 16 en wat er aan voorafgaat wordt duidelijk, dat Paulus eigenlijk helemaal niet van plan was om naar Troas te gaan. We komen hem tegen terwijl hij op 'kerkvisitatie' is (vgl. Hand. 15,36). Hij is bezig de jonge kerken rond te gaan, die tijdens zijn eerste zendingsreis zijn ontstaan. Tweeërlei reden wordt daarvoor aangegeven.

In de eerste plaats een pastorale. 'laten we toch gaan kijken hoe het met onze broeders en zusters in de jonge kerken gaat? Dat spreekt van een pastorale bewogenheid met en betrokkenheid bij de jonge christenen: je bent er niet mee als je ergens het Woord hebt gebracht. Het zaad van het Woord moet ook groeien en daarvoor moet het verzorgd worden. De tweede reden is een 'kerkelijke'. Paulus moet aan de jonge kerken de besluiten meedelen van de 'Generale Synode van Jeruzalem', het Apostelconvent, waar in het begin van hoofdstuk 15 over gesproken wordt, met betrekking tot de heidenschristenen. En dan gebeurt het wonder! De gemeenten groeien. Ze groeien in geloof en ze groeien in aantal. Wat zou dit kunnen betekenen voor ons georganiseerd en/of persoonlijk evangeliseren? Hoe komt het, dat er bij ons vaak zo weinig groei geconstateerd wordt?

b. De weg van de Here

Maar blijkbaar was dat niet het enige wat Paulus in zijn hoofd en op zijn hart gehad heeft. Hij wilde de blijde boodschap van Jezus Christus, en Dien gekruisigd, ook op andere plaatsen gaan verkondigen in Klein-Azië (=het huidige Turkije). Plaatsen, waar hij tijdens zijn eerste zendingsreis niet aan toe gekomen was. Overal moest en zou het Evangelie, 'de kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft', gepredikt worden. Maar op de één of andere manier krijgt hij daarvoor

geen kans. Hij en zijn metgezellen worden voortgedreven in westelijke richting, richting Troas. En als hij plannen maakt om naar het noorden af te buigen, naar Bithynië, dan wordt ook die weg voor hem afgesneden.

Lucas, één van Paulus metgezellen (zie vs. 10) en de schrijver van het boek Handelingen, schrijft niet hoe. We kunnen aan allerlei dingen denken. Misschien was een weg onbegaanbaar; een brug over een rivier kapot, werden ze opgehouden door ziekte van een van de team leden. Hoe het ook zij: Lucas vertelt ons daar niets over.

Maar wat hij wel vertelt, is, door wie Paulus voortgedreven wordt: door de Heilige Geest (vs. 6), door de Geest van Jezus (vs. 7). De Heilige Geest, de GEEST VAN JEZUS: ja het is uiteindelijk de Heiland Zelf die achter alles staat. Hij die na Zijn opstanding gezegd heeft tegen Zijn discipelen: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan heen, maakt alle volken tot Mijn discipelen en doopt hen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb' (Matth. 28,18,19). De Koning der Kerk! Hij is het die Zijn dienstknechten stuurt, leidt, om Zijn bevel te vol brengen. En dat doet Hij nog steeds: Hij stuurt Zijn Kerk; Hij stuurt de Zijnen. Hij stuurt ons. Hij stuurt u, jou en mij. Soms gaat het langs moeilijk te begrijpen wegen, maar Hij leidt ons op Zijn weg!

Hoe kun je inzicht krijgen in die weg, als gemeente en persoonlijk? En als we die weg zien, zijn we dan ook bereid die weg te gaan?

c. Het gezicht

Paulus is die weg gegaan. Hij moest wel. Hij kon niet anders. En hij heeft uiteindelijk ook niet anders gewild. Als een waar discipel van de Here Jezus heeft hij de bede 'Uw wil geschiede' niet alleen op de lippen genomen, maar ook in praktijk gebracht. En zo kwam hij in Troas terecht.

Troas: een belangrijke havenstad in het westen van Klein-Azië aan de Egeïsche Zee met een levendige handel op Europa. Soms, op een mooie heldere dag, als je op een van de bergen rond de stad klom en over de zee naar het westen keek, dan kon je aan de overkant van de zee Macedonië zien liggen: Griekenland! Europa!

Maar het was niet op een mooie heldere dag, het was juist midden in de nacht, dat Paulus het gezicht zag: die man uit Macedonië, aan de overkant van de zee. Die man die naar hem riep. Die het als het ware uitschreeuwde over de zee naar Paulus: 'kom alsjeblieft hierheen en help ons'.

Help ons! S.O.S.! Een schreeuw om hulp, waarin zich een wereld van nood manifesteert! Een nood, die we misschien allemaal wel herkennen! Waar we in ieder geval van nature allemaal in verkeren! Waar we onszelf nooit en te nimmer uit kunnen redden, maar waar we allemaal uit gered moeten worden!

Welke nood is dat? En wat doet die nood ons (vgl. Mc.6,34)?

d. De roepstem van de Here

Het gezicht heeft Paulus en zijn metgezellen niet onberoerd gelaten. Lucas schrijft, dat ze zo snel mogelijk proberen een boot te krijgen naar Macedonië, omdat ze hebben 'gezien', dat het maar niet een droom is geweest van Paulus, en ook geen 'idee fixe', maar dat het de roepstem van de Here Zelf was. Hij wilde, dat het Evangelie ook in Europa gebracht zou worden. De blijde boodschap van genade en verlossing voor arme verloren zondaren door het geloof in Hem. Dat Evangelie moesten Paulus en zijn metgezellen nu ook gaan verkondigen in Europa: een ander land, een andere wereld met andere mensen. Tot aan het uiterste der aarde. En die beweging gaat eigenlijk nog steeds door. 'Door de wereld gaat een Woord en het drijft de mensen voort...'

Maar nu roept de Heiland niet alleen Paulussen, zendelingen, evangelisten, dominees, kerkenraadsleden, evangelisatie- of zendingscommissieleden.

Hij roept een ieder: om gered te worden, om uit deze duistere wereld getrokken te worden tot Gods wonderbaar licht, om met God verzoend te worden, om in Hem te geloven en... om van Hem te getuigen: 'Gaaf dan heen en maakt alle volken tot mijn discipelen...'

En dan staan we er ook niet alleen voor, met lege handen. Op de opdracht volgt een rijke belofte: 'Ik zal met jullie zijn al de dagen, tot aan de voleinding der wereld'. Hij is bij ons, Hij leidt ons en Hij helpt ons: door Zijn Geest. Die Geest, die ons in alle waarheid leidt. Want Hij Die roept, is getrouw, Hij (niet wij) zal het maken. En dat is een geweldige rust en troost!

Waar zou voor ons de opdracht (kunnen) liggen, om van Hem te getuigen en hoe zouden we dat kunnen doen?

10. De missionaire gemeente... praten met andersdenkenden¹⁰

De mens van nu. Wie is hij? Hoe kom ik met hem in gesprek? Hij woont in hetzelfde land. Spreekt dezelfde taal. En toch lijkt hij vaak zo ver, zo onbereikbaar. Het evangelie is het antwoord, zeggen we. Maar stellen mensen in onze gesecculariseerde samenleving nog wel de vragen waarop dat antwoord ingaat...? Drs. P.J. van Kampen schreef een inzichtgevend artikel over de kloven, die overbrugd moeten worden in het gesprek met andersdenkenden.

We leven in een tijd waarin de plaats van het geloof steeds meer is teruggedrongen. Dat is een situatie, die principieel anders is dan die aan het einde van de vorige eeuw. Toen had je veel atheïsme: mensen waren ervan overtuigd dat God niet bestond. Ze hadden erover nagedacht en waren tot de conclusie gekomen dat God afwezig was. Ze gaven zo een - naar onze mening verkeerd - antwoord op dezelfde vragen die wij stellen. Maar de gesecculariseerde mens geeft géén antwoord meer op onze vragen. Hij stelt zelfs onze vragen niet meer! Er is geen afwijzing van ons godsgeloof. Er is geen worsteling over onze geloofsvragen. De hele christelijke levens- en wereldbeschouwing valt buiten zijn denkraam.

---

¹⁰ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK, 84e jrg., nr. 3 en geschreven door drs. P.J. Kampen, in 1993 als voorganger verbonden aan de Nederlands Gereformeerde Kerk te Ede.

Vijf verloren dimensies

Op ten minste vijf terreinen blijkt, dat mensen van ons geloof niets snappen.

En dat niet in de zin dat ze onwillig zijn om ons aan te horen, maar veeleer dat ze er niet toe in staat lijken. Dat komt omdat ons geloof een aantal dimensies heeft, die anderen in het leven niet of nauwelijks meer ontdekken. Welke dimensies zijn verloren gegaan?

a. De dimensie van de geschiedenis

De bekende schrijver C.S.Lewis merkte al zo'n 40 jaar geleden op, dat de gemiddelde ongelovige om andere redenen ongelovig was dan hij vermoed had. Hij docht: ze willen al die wonderen niet meer geloven of ze vinden de Bijbel voor-wetenschappelijk. Maar dat zijn de redenen van een atheïst, van een negentiende eeuwse vrijdenker. Lewis ontdekte, dat de mens van de twintigste eeuw geen kijk meer heeft op de geschiedenis. Wat heb ik te maken met het werk van vroegere generaties? Wat heeft Adam - of Jezus - met mij te maken? Dat was toen, maar ik leef nu. Er is geen band met het verleden en dat heeft vergaande gevolgen voor de waardering van het heden en de kijk op de toekomst.

b. De dimensie van de eeuwigheid

Martin Luther King vertelt, dat hij een keer een jongere bezocht die net het eindexamen van de middelbare school gedaan had. Op zijn vraag 'wat ga je nu doen?' vertelde de jongen, dat hij hoopte rechten te gaan studeren. 'En wat ga je daarna doen?', was de volgende vraag. 'En daarna...?' Tot de jongen zei: 'En dan ga ik dood.' 'En dan...?' 'Niets meer.' 'Hoe is het mogelijk', vroeg dominee

King, 'dat je me zo vaak hebt horen preken over het eeuwige leven en dat je toch alleen maar plannen maakt voor dit leven?'

Geldt dat vaak ook niet voor de mensen met wie wil' spreken over het evangelie? Ze kunnen écht van mening zijn dat met de dood alles ophoudt. Alle streven, alle hoop, alle verwachting is dan afgelopen.

c. De dimensie zonde

Er was een aantal jaren geleden een programma op de televisie van het Humanistisch Verbond. Een psychiater gebruikte steeds het woord *guilt*, 'schuld'. In de ondertiteling werd dat woord echter steeds vertaald met het woord 'schuldgevoel'.

Alles wordt door een psychologische molen gehaald. Zonde is niet meer een breuk van trouw in onze relatie met de almachtige God. Het wordt een stukje gevoelsproblematiek waarmee sommige mensen niet kunnen leven. Wat gebeurt er als zonde en schuld worden weggehaald uit de objectieve situatie - iets dat echt tussen de Here en ons instaat - en wordt overgebracht naar het vlak van de gevoelsproblematiek? Dan wordt het evangelie iets voor lijdens aan zulke problemen. De objectieve kant is verdwenen. Dat de Here er is en dat Hij rekenschap vraagt, wordt niet meer beseft.

d. De dimensie van de waarheid

De westerse wereld kent diverse vormen van crisis. Een daarvan is de crisis in het verdwijnen van het geloof in één waarheid. Nog niet eens dat het evangelie de weg is, maar een diepe twijfel of iets, wat don ook, uitsluitend waar kon zijn. Als Jezus zegt: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven' (Joh. 14:6), zijn het niet allereerst de zelfstandige naamwoorden die aanstoot geven. Vandaag vinden mensen vooral het bepaald lidwoord de of het onaanvaardbaar. Is er werkelijk iets helemaal waar?

e. De dimensie van het bovennatuurlijke

Tegen dat woord 'bovennatuurlijke' zou je bezwaar kunnen maken. Maar waar het om gaat is dit: is God er werkelijk? Niet alleen in onze theologie, maar in de praktijk van alledag?

Geloven we echt in de macht van God om in te grijpen? Of geloven we in God-als-projectie en

is er verder alleen maar het geloof in het verband van oorzaak en gevolg? Als van het voorgaande maar iets waar is, zullen we ons moeten bezighouden met vragen, die te maken hebben met zgn. 'pre-evangelisatie'. Dat wil zeggen: aan het werk van evangelisatie gaat iets vooraf. Een vragen naar de wezenlijke geloofsopvatting van andersdenkenden is onmisbaar voor het gesprek met hen over de boodschap van het evangelie.

11. De missionaire gemeente... bewaren en vermeerderen¹¹

Bewaren en vermeerderen van de kerk: het is volgens Zondag 48 van onze Heidelbergse Catechismus een facet van de praktische invulling van de bede 'Uw Koninkrijk Kome'. Dr. P.J. Buys, onze zendeling in KwaNdebele, heeft in zijn proefschrift gezocht naar de juiste verhouding tussen bewaren en vermeerderen, vanuit de actuele vraag: 'Waarom groeien sommige kerken in Zuid-Afrika en Europa zo weinig in ledental door buitenkerkelijken die tot bekering komen en zich bij de gemeente voegen?' Het antwoord dat ambtsdragers geven is: de leden van de kerk zijn te weinig toegerust om met enthousiasme en overtuigingskracht van het geloof te getuigen. Hun vorming is te veel naar binnengericht en kweekt daardoor passieve en onmondige lidmaten.

Vanuit zijn conclusies doen wij enkele praktische suggesties:

a. De opbouw en groei van de gemeente heeft als **doel: de heerlijkheid van God**.

'Gevolglik is die kerk nie kerk vir die wereld nie, moor kerk vir die Here'. Het overkoepelend doel van alle opbouwen groei is de eer van de Here. Zijn eer wordt echter daarin zichtbaar dot Zijn gemeente enerzijds groeit in heiliging en anderzijds in aantal. Deze op de eer van de Here gerichte opbouwen groei zal de kerk bewaren voor een horizontalistische verwereldlijking in haar missionaire arbeid, maar ook voor een ziekelijke, op zichzelf geconcentreerde naar binnengerichtheid.

- ▶ Als het bij de opbouw van de gemeente en haar numerieke groei gaat om de eer van de Here, dan geeft dit een motivatie die ons uitheft boven het vele - menselijke? - spreken over het geestelijk gehalte van 'onze' kerken en het hanteren van statistieken. Het is de toon, die de muziek maakt.
- ▶ Hand. 13:48 en 49 is sprekend: 'Toen nu de heidenen dit hoorden verblijdden zij zich en verheerlijkten het woord van de Here (vs. 47; Jes. 49:6; Luc. 2:32); en allen die bestemd waren tot het eeuwige leven, kwamen tot geloof; en het woord van de Here verbreidde zich door het gehele land'. Hier staat de Here centraal. Ook wij zullen ons hier steeds weer over hebben te verblijden. En op dit punt ons bewust hebben te corrigeren, bekeren. Soli Deo Gloria, maar dan in de praktijk van gemeenteopbouw en groei.

b. In de praktijk van gemeenteopbouw mogen het bewaren en de vermeerdering van de kerk **nooit van elkaar losgemaakt worden**.

- ▶ *Ten aanzien van onze preken, bijbelstudies, inleidingen, referaten, huisbezoeken etc. dient er een evenwicht in tekstkeuze, keuze van bijbelboeken/schriftgedeelten en van onderwerpen te zijn, zodat beide facetten evenwichtig aan de orde komen. Eenzijdigheid in onze keuze is een sta in de weg voor een harmonieuze samenhang tussen bewaring en vermeerdering van de kerk.*

c. Wanneer we 'evangelisatie' en 'evangeliseren' uitsluitend bezien als evangelieverkondiging aan buitenstaanders, dan doen we tekort aan het nieuwtestamentisch gebruik van het Griekse woord '**euangelizomai**', dat **een ruimere betekenis** heeft. De

---

¹¹ Eerder verschenen in in Zendingsblad UKK, 84^e jrg., nr. 4 en geschreven door dr. P.J. Buys, zendeling van onze kerken en verbonden aan het Mukhanyo Theological College in KwaMhlanga, Zuid-Afrika.

Nederlandse (en Zuidafrikaanse) vertaling heeft nl. verwarring gebracht. Het beste is om dit woord weer te geven met 'evangelie-verkondiging', ongeacht of het om gelovigen of ongelovigen gaat. Ook aan gelovigen moet het evangelie verkondigd worden om hun geloof op te bouwen. Daarom is het juist om eenvoudigweg over 'evangelieverkondiging' te spreken en dan, d.m.v. een nadere omschrijving, aan te geven tot wie die verkondiging gericht wordt.

- ▶ *De keuze voor de term 'evangelieverkondiging' is terecht. Soms wil men de evangelieverkondiging beperken tot evangeliesamenkomsten, alsof de gemeente géén evangelieverkondiging (meer) nodig zou hebben. Het is onhoudbaar om te stellen dat de gemeente in het kader van het verbond, aangesproken moet worden als de gelovige gemeente. Alsof het voor de verbondsgemeente een belediging zou zijn, wanneer ook aan haar (nog) vanuit het evangelie de oproep tot geloof en bekering verkondigd wordt. Het verbond vraagt om persoonlijke beleving in de weg van wedergeboorte, geloof en bekering. Dit mag en móet verkondigd worden binnen de gemeente. Natuurlijk, als het daarbij blijft, wordt de gemeente niet gebouwd in het geloof, zal ze niet toenemen in de kennis en in de genade van de Here Jezus Christus.*
- ▶ *Of er speciale diensten voor buitenkerkelijken nodig zijn om op die manier de evangelieverkondiging op hen te kunnen afstemmen? Dr. Buys is van oordeel: 'Een gemeente met 'n missionère hart wat warm klop, sal moeite doen om buitenstaanders na die erediens saam te neem. Dan behoort die geestelik volwasse gelovige juis te bid en die begeerte te hê dat mense onder die prediking vir die eerste keer tot geloof en bekering sal kom'. Zou het aanbeveling verdienen om eens een diepgaande evaluatie te maken van onze 'Welkom', 'Kom in' etc.*

d. Omdat kwantitatieve en kwalitatieve groei zo nauw met elkaar verbonden zijn, behoort de kerk in de toerusting van de gelovigen voor de missionaire arbeid **evenveel nadruk te leggen op de kwalitatieve groei van de gelovigen**, die betrokken zijn bij deze arbeid. Dit geldt zeker voor hen, die aan de 'spits' staan.

- ▶ *Wij lopen telkens weer het gevaar dat we heel veel nadruk leggen op en daarom aandacht schenken aan de methodiek van het 'winnen van mensen voor Jezus'. We leggen te veel de nadruk op acties, evangelisatiesamenkomsten en de media (lektuur, radio, T.V.). Statistieken wijzen uit dat meer dan 80% van de ongelovigen getrokken wordt door persoonlijke contacten: thuis, werkvloer, buurt, familie. Een kleindochter schreef: 'de God van oma bevalt mij wel'. Juist in die persoonlijke contacten komt het aan op evangelieverkondiging, niet op mijn visie op de dingen. Het gaat erom zó toegerust te zijn, dat het Woord aan het woord komt.*

e. Het N.T. legt sterke nadruk op de verantwoordelijkheid van de gelovigen om **door middel van een heilige levenswandel buitenstaanders voor Christus te winnen**.

- ▶ *Een heilige levens wandel is alleen mogelijk 'in Christus'. Als we naast de vermanende gedeelten uit de brieven ook Joh. 15 leggen en dat consequent volhouden, lopen we niet vast op de klip van het wetticisme. Veel vrucht dragen in een heilige levenswandel kan alleen door te blijven in Christus. Die vrucht is tot verheerlijking van de Vader (sub 2.1.) en... de Vaderzal het snoeimes hanteren. Zó mag het en kan het en daarom móet het. We dienen er voor te waken, dat 'alles zo nodig móet'. Een boom die vrucht draagt, levert geen prestatie: hij laat zien dat hij goed gesnoeid, bemest, kortom verzorgd werd. Ook dát is genade! Onverdiend!*

f. Er behoort in iedere gemeente een **steeds dieper doorgaand onderwijs** te wezen dot de gelovigen niet alleen bekwaamt voor hun taak binnen de gemeente (bewaring), moor ook voor hun dienstwerk met het oog op de vermeerdering van de kerk.

- ▶ *Ideaal is wanneer binnen de gemeente de behoefte om toerusting vanuit de Schriften gaat leven omdat zij in de praktijk bemerkt heeft, dat zij als missionaire gemeente deze toerusting nodig heeft. Dit geldt ook voor de andere facetten van het gemeente zijn. In de vorm van een 'leerhuis', éénmaal in de drie weken te houden van 20.00-22.15 uur, kunnen per seizoen bijvoorbeeld aan de orde komen:*
  - ▶ *de verbondsgeschiedenis vanaf Abraham: Gen. 17, Ex. 24, Dt. 29-31, Jozua 24, Jer. 31 :31vv. en de Hebreeënbrieff. Daarbij: hoe hebben de Joden dit nieuwe verbond beleefd sinds de verwoesting van Jeruzalem? Dit kan een eyeopener zijn!*
  - ▶ *het Koninkrijk van God, vooral vanuit het Mattheusevangelie: Mt. 5-7 (burgers en grondwet) en Mt. 13vv. (de gelijkenissen, die ieder een eigen facet van het Koninkrijk openbaren). God geeft Zijn geheimen prijs aan discipelen die willen leren. Verblijdend! (Mt. 13:16,17).*
  - ▶ *de kleine profeten: per avond één profeet. Zijn betekenis/prediking toen en vandaag.*
  - ▶ *de oudtestamentische wetgeving, met name de burgerlijke wetten, die hun betekenis voor vandaag nog steeds niet verloren hebben. In combinatie met de Bergrede! (Mt. 5-7).*
- ▶ *Wanneer de aanwezigen op ieder moment mogen reageren en hun eigen inbreng kunnen geven, geeft dit aan het 'leerhuis' iets levendigs en de 'leraar' leert de gemeente kennen in wat er binnen haar leeft aan praktisch beleefde bijbelkennis (of niet! Maar dat is te verhelpen). Het is nl. zaak dat de 'leraar' het doel voor ogen houdt: de gemeente toerusten tot dienstbetoon (vgl. Ef. 4: 11-16, al verschillende malen aan de orde geweest, direct of indirect, op ambtsdragersconferenties). Van dat dienstbeloon is de missionaire opdracht een facet.*

g. Ten aanzien van alle aspecten van het functioneren van de gemeente zoals prediking, onderricht, pastoraat, aanbidding in de eredienst, het opzicht en het leiding geven van de voorgangers, dient er **integraal een eenheid gehandhaafd te worden tussen de kwalitatieve en kwantitatieve opbouw en groei van de gemeente**. Met andere woorden: bewaring en vermeerdering dienen in een harmonieuze evenwichtige samenhang plaats te vinden. 'Om te kon bewaar moet die kerk blijwend op vermeerdering gerig wees. Om te kan vermeerder moet die kerk in 'n hegte liefdesverhouding tot God en tot mekaar bewaar wordt'.

- ▶ *Het lijkt zo'n vanzelfsprekendheid om een harmonieus evenwicht te bewaren tussen bewaring en vermeerdering der kerk, tussen kwalitatieve en kwantitatieve opbouw. Wie is tof deze evenwichtigheid bekwaam? Het is goed te weten dat zij die mogen toerusten, ook zèlf worden toegerust door de Heilige Geest, die immers aak hun Trooster is.*

h. Ten slotte

Als het moeizaam goot: ook vandáág komen allen die bestemd zijn tot het eeuwige leven, tot geloof (Hand. 13:48). En stráks is er een grote schare die niemand tellen kan (Openb. 7:9). Dat is Gods vrucht op de arbeid van Zijn evangeliserende gemeente, de eeuwen door.

